

*Ενημερωτικό δελτίο για την αιγαιακή και
κυπριακή προϊστορία*

15 Μαρτίου 2011

No 20

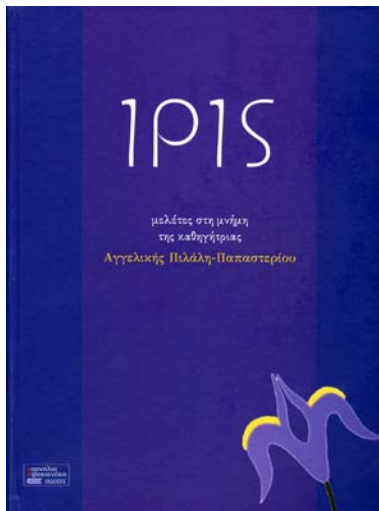
ΑΙΓΕΥΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΙΓΑΙΑΚΗΣ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑΣ

Περιεχόμενα

1. ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ	3
2. ΝΕΑ ΑΡΘΡΑ.....	13
3. ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ	19
4. ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ	20
5. ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΧΩΡΟΙ	20
6. ΝΕΑ ΤΟΥ ΑΙΓΕΑ.....	21
7. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ	22
8. ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	22
9. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ & ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	23
10. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΘΕΜΑΤΑ	26

1. ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: 2367

ΙΡΙΣ. Μελέτες στη μνήμη της καθηγήτριας Αγγελικής Πιλάλη-Παπαστερίου

Νίκος Μερούσης, Ευαγγελία Στεφανή & Μαριάννα Νικολαΐδου
(επιμέλεια)

Πόλη και έτος: Θεσσαλονίκη 2010 (Δεκέμβριος)

Εκδότης: Εκδόσεις Κορνηλία-Σφακιανάκη

Σειρά: -

Περιγραφή: Σκληρό εξώφυλλο, 396 σ., 5 έγχρωμες εικόνες, ασπρόμαυρες εικόνες, πίνακες, χάρτες, 28,8x22 εκ.

ISBN: 978-960-6681-38-7

Τιμή: € 30

Περίληψη

Ο τόμος αφιερώνεται στη μνήμη της Αγγελικής Πιλάλη-Παπαστερίου, καθηγήτρια προϊστορικής αρχαιολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, η οποία απεβίωσε το 2007. Τα 18 άρθρα, που έχουν συγγράψει συνάδελφοι και μαθητές της Πιλάλη-Παπαστερίου, αναφέρονται όλα στο γνωστικό αντικείμενο της εκλειπούσης και διαχωρίζονται σε τρεις ενότητες: 1) Μακεδονία, 2) Πελοπόννησος-Κυκλάδες-Κρήτη και 3) Θεωρητικές προσεγγίσεις.

Περιεχόμενα

Εις μνήμην Αγγελικής Πιλάλη-Παπαστερίου
Από την Αικατερίνη Παπαευθυμίου-Παπανθίμου [11-23]
Από την Χρυσούλα Σαατσόγλου-Παλιαδέλη [25-27]
Από την Πολυξένη Αδάμ-Βελένη [29-30]
Από τους επιμελητές [31-32]

ΜΕΛΕΤΕΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Σουλτάνα-Μαρία Βαλαμώτη, 'Μαγειρεύοντας τα δημητριακά στην προϊστορική Μακεδονία' [35-58]
Ρένα Βεροπουλίδου, 'Η διατροφή στο Αρχοντικό Γιαννιτσών: προκαταρκτικά συμπεράσματα από τη μελέτη του οστεοαρχαιολογικού υλικού της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού' [59-74]
Γιώργος Δελιόπουλος, 'Η εγχάρκτη κεραμική της Ύστερης Εποχής του Χαλκού στον προϊστορικό οικισμό του Αρχοντικού Γιαννιτσών' [75-92]

Χριστίνα Ζιώτα, 'Ταφές σε αγγεία της Πρώιμης και Μέσης Εποχής του Χαλκού στην ευρύτερη περιοχή της Κοζάνης' [93-115]

Δημητρία Μαλαμίδου, 'Η διαδικασία παραγωγής της γραπτής κεραμικής 'μαύρο σε ερυθρό' της Νεότερης Νεολιθικής στην ανατολική Μακεδονία' [117-136]

Μαριάννα Νικολαΐδου, 'Κοσμήματα στη Νεολιθική Μακεδονία: πρόσωπα και τελετουργίες μιας προϊστορικής τεχνολογίας' [137-158]

Στρατής Παπαδόπουλος, 'Η Ύστερη Εποχή του Χαλκού στην ανατολική Μακεδονία. Παλαιά και νέα δεδομένα' [159-179]

Εύη Παπαδοπούλου, 'Μια μέθοδος προσέγγισης της προϊστορικής νηματικής τέχνης: η τεχνολογική ανάλυση των σφονδυλιών του Αρχοντικού' [181-200]

Φώτης Υφαντίδης, 'Ανθρώπινα δόντια, «ανθρώπινα» κοσμήματα: ένα σημείωμα με αφορμή το K0325 από το Δισπηλιό Καστοριάς [201-211]

Αρετή Χονδρογιάννη-Μετόκη, 'Η καύση των νεκρών στο νεολιθικό οικισμό της «Τούμπας Κρεμαστής Κοιλιάδας» στην Κίτρινη Λίμνη Ν. Κοζάνης' [213-234]

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ-ΚΥΚΛΑΔΕΣ-ΚΡΗΤΗ

Μιχάλης Γκαζής, 'Η προϊστορική ακρόπολη του Τείχους Δυμαίων. Σε αναζήτηση ταυτότητας' [237-255]

Νίκος Μερούσης, 'Τα «δάκρυα» των δέντρων. Οι χρήσεις ρητινών στο προϊστορικό Αιγαίο' [257-275]

Ευαγγελία Στεφανή, 'Σιωπηλοί μάρτυρες του παρελθόντος. Κυκλαδικά ειδώλια στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης' [277-304]

Ευαγγελία Τσαγγαράκη, 'Ο ρόλος της σφραγιστικής εικονογραφίας στο διοικητικό σύστημα της νεοανακτορικής Κρήτης: η περίπτωση των

σφραγισμάτων με σκηνές ταυροκαθαψίων' [305-326]

Ιωάννης Φάππας, 'Γραφείς και γραφεία: καταγράφοντας την παραγωγή των αρωματικών ελαίων στη μυκηναϊκή Κνωσό' [327-342]

ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Ανδρομάχη Γκαζή, 'Διαδράσεις της μνήμης στο μουσείο' [345-361]

Δήμητρα Κοκκινίδου, 'Αρχαιολογία, φύλο και φεμινισμός' [363-383]

Κοσμάς Τουλούμης, 'Η αρχαιολογία της προϊστορικής αποθήκευσης: μία επισκόπηση' [385-396]

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: 2370

Το Αρχαιολογικό Μουσείο των Θηβών Βασίλειος Αραβαντινός

Πόλη και έτος: Αθήνα 2010

Εκδότης: Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση

Σειρά: Ο Κύκλος των Μουσείων

Περιγραφή: Σκληρό εξώφυλλο, 400 σ., ασπρόμαυρες και έγχρωμες εικόνες, 35x27,5 εκ.

ISBN: 978-960-89339-7-2

Τιμή: Δεν πωλείται

Περίληψη

Πρόκειται για τον δωδέκατο τόμο της σειράς *Ο Κύκλος των Μουσείων* που επιμελεί και εκδίδει κάθε χρόνο το Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση. Εστιάζει στο αρχαιολογικό Μουσείο Θήβας και στο νομό Βοιωτίας.

[Διαβάστε το βιβλίο στο διαδίκτυο](#)

Περιεχόμενα

Πρόλογος του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού [11]

Πρόλογος της Μαριάννας Ι. Λάτση [13]

Πρόλογος του συγγραφέα [14]

«...είσήχθησαν έν τῷ Μουσειῶ...»

Το μουσείο Θηβών και οι βοιωτικές αρχαιότητες [17]

Το χρονικό των αρχαιολογικών ερευνών στη Βοιωτία [20]

Γεωμορφολογικό και ιστοριογεωγραφικό πλαίσιο [27]

Η αυγή της βοιωτικής προϊστορίας [31]
Οι πρώτες οργανωμένες κοινωνίες [34]
Η εικόνα της Βοιωτίας στην Πρώιμη Εποχή του Χαλκού (νέες ιδέες, καλλιέργειες και τεχνολογίες) [41]
Οι μεσοελλαδίτες στη Βοιωτία: αυτόχθονες και επήλυδες [49]
Ελλαδικοί ηγεμόνες με κρητική πορφύρα (πολιτεία, κοινωνία και τέχνη στην πρώιμη μυκηναϊκή Βοιωτία) [54]
Ακροπόλεις, ανάκτορα, αρχεία (το απόγειο της Βοιωτίας στη μυκηναϊκή ανακτορική περίοδο) [63]
Από το ανάκτορο στην πόλη (οι επικοί χρόνοι στη Βοιωτία)
Μετά τα μυκηναϊκά ανάκτορα [125]
Γεωμετρική περίοδος [129]
Η εξέλιξη των πόλεων και η ίδρυση της Ομοσπονδίας (η Αρχαϊκή περίοδος στη Βοιωτία) [145]

Από το θρίαμβο των Πλαταιών στον όλεθρο της Θήβας (οι κλασικοί αιώνες στη Βοιωτία)
Η Βοιωτία στον αστερισμό της Σπάρτης [231]
Η πορεία της Θήβας προς την ηγεμονία και η τραγική καταστροφή της [237]
Πνευματική και καλλιτεχνική κίνηση [246]
Μακεδόνες διάδοχοι και Ρωμαίοι πολέμαρχοι (ιστορία και τέχνη της Βοιωτίας των ελληνιστικών χρόνων)
Ιστορική ανασκόπηση [307]
Τέχνη και πολιτισμός στην ελληνιστική Βοιωτία [318]
Η Βοιωτία στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία
Ιστορικά γεγονότα και αυτοκρατορική πολιτική [337]
Κοινωνία και τέχνη στη Βοιωτία των ρωμαϊκών αυτοκρατορικών χρόνων [348]
«Ο κόσμος άλλαξε...»: Χριστιανικά μνημεία και βυζαντινά κειμήλια στη Θήβα [361]
Μύθοι και ήρωες της Βοιωτίας [375]
Βιβλιογραφία [393]

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: 2369

Ο Μαραθών και το Αρχαιολογικό Μουσείο

Γεώργιος Σταϊνχάουερ

Πόλη και έτος: Αθήνα 2009

Εκδότης: Κοινοφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση

Σειρά: Ο Κύκλος των Μουσείων

Περιγραφή: Σκληρό εξώφυλλο, 335 σ., ασπρόμαυρες και έγχρωμες εικόνες, 35x27,5 εκ.

ISBN: 978-960-89339-5-8

Τιμή: Δεν πωλείται

Περίληψη

Πρόκειται για τον ενδέκατο τόμο της σειράς *Ο Κύκλος των Μουσείων* που επιμελεί και εκδίδει κάθε χρόνο το Κοινοφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση. Αφιερώνεται στο μουσείο και τον αρχαιολογικό χώρο του Μαραθώνα.

[Διαβάστε το βιβλίο στο διαδίκτυο](#)

Περιεχόμενα

Πρόλογος του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού [11]

Πρόλογος της Μαριάννας Ι. Λάτση [13]

Πρόλογος του συγγραφέα [14]

Εισαγωγή [17]

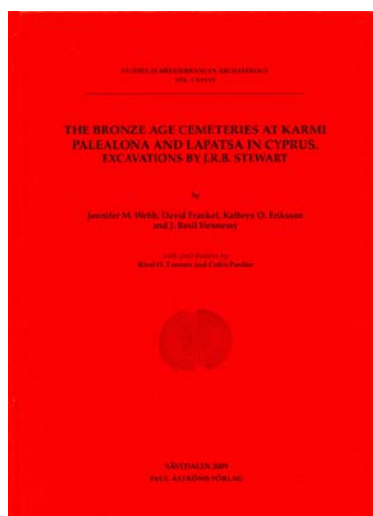
Μαραθών: η πορεία ενός ιστορικού τοπίου μέσα στο χρόνο [25]

Το τοπίο [25]

Η Προϊστορία [30]
Η Νεολιθική Εποχή [32]
Η Πρωτοελλαδική Εποχή [47]
Η Μεσοελλαδική και η Μυκηναϊκή Εποχή [64]
Ο μυθολογικός Μαραθών [82]
Η κλασική Τετράπολις [82]

Η ιστορική στιγμή [87]
Η απόβαση [92]
Η αντίδραση των Αθηναίων [96]
Η αναμονή της μάχης [100]
Η σύγκρουση [102]
Ο μαραθωνοδρόμος [113]
Η επόμενη μέρα [117]
Τα μνημεία της νίκης [146]

Η δόξα του Μαραθώνα [155]
Η πραγματική διάσταση και η συμβολική σημασία της μάχης [155]
Η μυθική διάσταση της μάχης [156]
Το πολιτικό παρασκήνιο της νίκης [161]
Το ιδανικό του μαραθωνομάχου και η νέα αντίληψη του ανθρώπου [166]
Η σημασία της μάχης για τον σύγχρονο κόσμο [167]
Ο Μαραθών των ιστορικών χρόνων στο μουσείο [169]
Ο ρωμαϊκός Μαραθών ή ο τελευταίος Μαραθώνιος [273]
Επιλογή βιβλιογραφίας [325]

The Bronze Age Cemeteries at Karmi Palealona and Lapatsa in Cyprus. Excavations by J.R.B. Stewart

Jennifer M. Webb, David Frankel, Kathryn O. Eriksson & J. Basil Hennessy

Πόλη και έτος: Sävedalen 2009

Εκδότης: Paul Åströms Förlag

Σειρά: Studies in Mediterranean Archaeology CXXXVI

Περιγραφή: Σκληρό εξώφυλλο, 316 σ., 260 ασπρόμαυρες εικόνες, 21 πίνακες, 6 ασπρόμαυροι πίνακες εικόνων, 31x21,5 εκ.

ISBN: 978-91-7081-241-5

Τιμή: € 80

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: 2411

Περίληψη (στα αγγλικά)

In 1961, shortly before his death, the late J.R. Stewart excavated two Early and Middle Bronze Age cemeteries near the village of Karmi on the north coast of Cyprus.

This volume presents the results of this work, including full descriptions of the tombs together with detailed catalogues and illustrations of the rich array of pottery and other grave-goods. This provides an important body of data with which to reassess developments on the north coast of Cyprus in the light of current research elsewhere on the island. Both cemeteries began to be used in the Early Bronze Age. While that at Lapatsa fell out of use, the Palealona cemetery continued into the Middle Bronze Age. The best-known feature of the latter site is the unique carving of a human figure in the entrance to one of the tombs. This, and other significant finds, including an imported Middle Minoan Kamares ware cup, can now for the first time be seen in their complete context.

The substantial final chapter not only reassesses the date and significance of these items and the cemeteries as a whole, but also provides an extended discussion of ceremonial and symbolic behaviour associated with mortuary activities.

Περιεχόμενα

Table of contents [v]

List of tables [ix]

List of figures [xi]

List of plates [xix]

Preface [xxi]

1. Karmi and its excavations [1]

1.1. Introduction [1]

1.2. Cemeteries and settlements at Karmi [2]

1.3. The excavations [4]

2. Lapatsa [7]

2.1. Lapatsa Tomb 1 [8]

2.2. Lapatsa Tomb 2 [15]

2.3. Lapatsa Deposit 3 [16]

2.4. Lapatsa Tomb 4 [18]

2.5. Lapatsa Tomb 5 [22]

2.6. Lapatsa Tomb 6 [26]

2.7. Lapatsa Tomb 7 [26]

2.8. Lapatsa Tomb 8 [31]

2.9. Lapatsa Tomb 9 [31]

2.10. Lapatsa Tomb 10 [33]

2.11. Lapatsa Tomb 11 [33]

2.12. Lapatsa Tomb 12 [37]

2.13. Lapatsa Deposit 13 [42]

2.14. Lapatsa Tomb 14 [44]

2.15. Lapatsa Tomb 15 [51]

2.16. Lapatsa Tomb 16 [56]

2.17. Lapatsa Tomb 17 [57]

2.18. Cyprus Museum 1938/II-3/1 [57]

2.19. Lapatsa. Miscellaneous finds [59]

3. Palealona [77]

3.1. Palealona Tomb 1 [79]

3.2. Palealona Tomb 2 [85]

3.3. Palealona Tomb 3 [96]

3.4. Palealona Tomb 4 [115]

3.5. Palealona Tomb 5 [119]

3.6. Palealona Tomb 6 [128]

3.7. Palealona Tomb 7 [135]

3.8. Palealona Tomb 8 [135]

3.9. Palealona Tomb 9 [138]

3.10. Palealona Tomb 10 [141]

3.11. Palealona Tomb 11 [149]

3.12. Palealona Tomb 12 [155]

3.13. Palealona Tomb 13 [157]

3.14. Palealona Tomb 14 [169]

3.15. Palealona Tomb 15 [169]

3.16. Palealona Tomb 16 [173]

3.17. Palealona Tomb 17 [173]

3.18. Palealona Tomb 18 [173]

3.19. Palealona. Miscellaneous finds [176]

4. Karmi in context [201]

4.1. The cemeteries [201]

4.2. Tomb assemblages [207]

4.3. Ritual and social behaviour [235]

4.4. Karmi in its regional and historical context [247]

4.5. Epilogue [254]

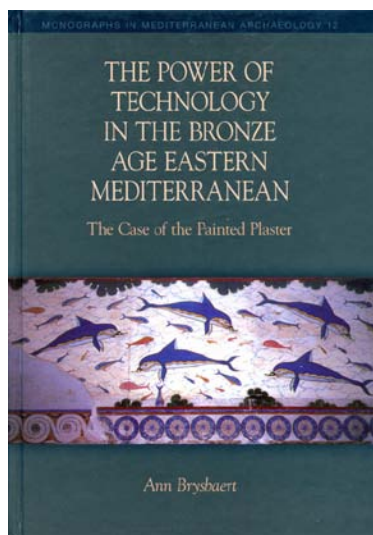
Appendices

Human remains in the Nicholson Museum by
Colin Pardoe [255]

Human remains in the Cyprus Museum by Kirsi
O. Lorentz [265]

Bibliography [275]

Plates

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: 2400

The Power of Technology in the Bronze Age Eastern Mediterranean. The Case of the Painted Plaster

Ann Brysbaert

Πόλη και έτος: London 2008 [Ιανουάριος 2009]

Εκδότης: Equinox

Σειρά: Monographs in Mediterranean Archaeology 12

Περιγραφή: Μαλακό εξώφυλλο, 256 σ., 9 ασπρόμαυρες και 27 έγχρωμες εικόνες, 28 πίνακες, 25x17 εκ.

ISBN: 9781845534332

Τιμή: £ 60 (€ 70)

Περίληψη (στα αγγλικά)

In the past, Bronze Age painted plaster in the Aegean and the Eastern Mediterranean has been studied from a range of different but isolated viewpoints. One of the current questions about this material is its direction of transfer. This volume brings both technological and iconographic (and other) approaches closer together: 1) by completing certain gaps in the literature on technology and 2) by investigating how and why technological transfer has developed and what broader impact this had on the wider social dynamics of the late Middle and Late Bronze Age in the eastern Mediterranean.

This study approaches the topic of painted plaster by a multidisciplinary methodology. Moreover, when human actors and their interactions are placed in the centre of the scene, it demonstrates the human forces through which transfer was enabled and how multiple social identities and the inter-relationships of these actors with each other and their material world were expressed through their craft production and organization.

The investigated data from sixteen sites has been contextualized within a wider framework of Bronze Age interconnections both in time and space because studying painted plaster in the Aegean cannot be considered separate from similar traditions both in Egypt and in the Near East.

This study makes clear that it is not possible to deduce a one-way directional transfer of this painting tradition. Furthermore, by integrating both technology and iconography with its hybrid character, a clear 'technological style' was defined in the predominant al fresco work found on these specific sites. The author suggests that the technological transfer most likely moved from west to east. This has important implications in the broader politico-economic and social dynamics of the eastern Mediterranean during the LBA. Since this art/craft was very much elite-owned, it shows how the smaller states in the LBA, such as the regions of the Aegean, were capable of staying within the large trade and exchange network that comprised the large powers of the East and Egypt. The painted plaster reflects a very visible presence in the archaeological record and, because it cannot be transported without its artisans, it suggests specific interactions of royal courts in the East with the Aegean peoples. The painted plaster as an immovable feature required at least temporary presence of a small team of painters and plasterers. Exactly this factor forms an argument in support of travelling artisans, who, in turn, shed light onto broader aspects of contact, trade and exchange mechanisms during the late MBA and LBA.

Περιεχόμενα

List of figures [vii]

List of tables [ix]

List of abbreviations [xi]

Acknowledgements [xiii]

1. (Prologue): A tale of ‘frescoes’

Introduction [1]

Analytical, technological and conservation studies [7]

Social aspects as the interface between technology, iconography and style [11]

2. The power of technology, knowledge and social agency

Introduction [15]

Painted plaster definitions [16]

Technology definitions [17]

Who were the artisans? [23]

Social identities and social organization of artisans [27]

Technology within an elite context [34]

Human action at the epicenter of technology: a labyrinth of relationships [41]

3. Technological style and the power of technology and knowledge

Introduction [45]

Iconography, technology and style [45]

Technological style [48]

4. Archaeometric approaches to technologies and materials

Introduction [52]

Instrumental analysis and sampling strategies [53]

The methodology of experimentation and replication [63]

Conclusions [76]

5. Painted plaster in the Aegean and eastern Mediterranean

Introduction [77]

Cross-cultural contacts and crafts in East Mediterranean societies [77]

The role of painted plaster in East Mediterranean Societies [84]

The archaeological context and the importance of the material per site [86]

Discussion of painted plaster and its date within its context on site [107]

6. Analyzed to bits: Technological and iconographic transfer

Introduction [111]

Macroscopic study results [112]

Microscopic study results [121]

Mineralogical identification of plaster and pigments by means of XRD [128]

The blue pigment issue [134]

Non-destructive approaches 1: Instrumental analyses [139]

Non-destructive approaches 2: Experimental replication [140]

7. Considering material culture and social identities

Introduction [147]

Technology and social agency: Archaeological context [148]

Social agency and technology: Social context [165]

Conclusions [185]

8. Technology and social agency of painted plaster

Introduction [186]

Technological transfer in support of iconographic transfer? [187]

Agency in painted plaster production in the Late Bronze Age eastern Mediterranean [188]

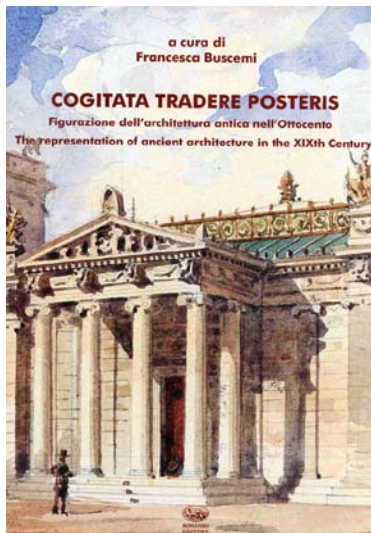
Technology and trade in an eastern Mediterranean Bronze Age context [189]

Where to go from here? [189]

Bibliography [199]

Glossary [243]

Index [245]

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: 2368

Cogitata tradere posteris: figurazione dell'architettura antica nell'Ottocento. The Representation of Ancient Architecture in the XIXth Century

Francesca Buscemi (επιμέλεια)

Πόλη και έτος: Acireale - Roma 2010 (Οκτώβριος)

Εκδότης: Bonanno Editore

Σειρά: -

Περιγραφή: Μαλακό εξώφυλλο, 168 σ., ασπρόμαυρες εικόνες, 29,7x21 εκ.

ISBN: 978-88-7796-737-4

Τιμή: € 24

Proceedings of the International Conference *The drawing of ancient monuments in the XIXth century. Between technics and ideology* (Catania, 25 November 2009)

Περίληψη (στα αγγλικά)

This volume is based on the essays presented to the conference 'The graphic documentation of ancient monuments in the 19th Century. Technique and ideology', hosted by the Faculty of Literature of the University of Catania on 25 November 2009. It contains 10 articles written in Italian, English and French. Two of the articles focus on the rediscovery of Mycenae and the Treasury of Atreus.

It is important to point out that the present volume does not claim to be an exhaustive research on the theme and on the period specified in title, which in any case would have been impossible, especially in a single day of work. Neither, on the other hand, does the artificiality of the time frame indicated in the title of the Congress escape us, since changes in methodological and technical approaches to the study and graphical documentation of ancient monuments date as far back as the last thirty years of 1700s, and evolve until at least the first two decades of the 1900s. Afterwards, the differences are more applicative in nature, usually relating to the introduction of advanced research technologies.

Περιεχόμενα

Francesca Buscemi (Università di Catania), 'Archaeological representation in the modern and contemporary age. An introduction / Il disegno di archeologia in età moderna e contemporanea. Per una introduzione' [6-25]

Francesco Tomasello (Università di Catania), 'Appunti per una introduzione' [27-36]

Jean-Luc Arnaud (CNRS-Maison Méditerranéenne des Sciences de l'Homme, Aix-en-Provence), 'Représentations graphiques de l'architecture et patrimonialisation' [37-46]

Parte I: Documenti

Fritz Blakolmer (Universität Wien), 'Images and Perceptions of the Lion Gate Relief at Mycenae during the 19th century' [49-66]

Francesca Buscemi (Università di Catania), 'Il cd. Tesoro di Atreo a Micene. Prime indagini e restituzioni inedite' [67-86]

Hubert Szemethy (Universität Wien), 'From Samothrace to Spalato/Split. The architectural drawings of ancient buildings and sites by George Niemann (1841-1912)' [87-109]

Parte II: Tecniche e applicazioni

Edoardo Dotto (Università di Catania), 'Lo strumentario tecnico per il rilevamento: le acquisizioni del primo Ottocento' [113-134]

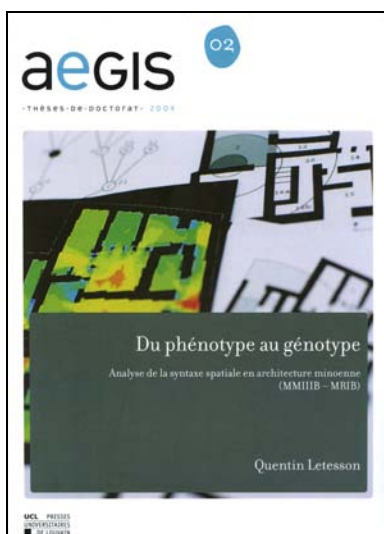
Enzo Gabrielle Leanza (Università di Catania), 'Nuove forme di documentazione. La fotografia archeologica' [135-146]

Sergio De Bon, Franco Pianetti & Iwona Modrzewska (Uniwersytet Warszawski), 'Alessio De Bon (1898-1957). Un topografo non accademico' [147-155]

Giuseppe Giarrizzo (Università di Catania), 'Conclusioni. Il disegno archeologico' [157-158]

Appendice

Francesca Buscemi, Enzo Gabriele Leanza & Pietro Militello, 'Atene Antica nell' Archivio del Dipartimento S.A.Fi.St. (Mostra presso le cucine dell'ex Monastero dei Benedettini, 25 novembre-15 dicembre 2009, Catania)' [159-167]

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: 1994

Du phénotype au génotype. Analyse de la syntaxe spatiale en architecture minoenne (MM IIIB - MR IB)

Quentin Letesson

Πόλη και έτος: Louvain-la-Neuve 2009

Εκδότης: Presses universitaires de Louvain

Σειρά: AEGIS

Περιγραφή: Μαλακό εξώφυλλο, 514 σ., σχέδια, πίνακες, 1 CD-Rom με εικόνες, 29,7x21 εκ.

ISBN: 9782874631818

Τιμή: € 36

Περίληψη (στα γαλλικά)

Âge d'or de la civilisation minoenne, la période néopalatiale (1600-1425 avant notre ère) révéla un paysage architectural foisonnant et complexe. Bien que cette architecture fut largement étudiée et commentée, à ce jour, elle reste l'objet de bon nombre d'interrogations et souffre de l'absence d'approches réellement systématiques et exhaustives. En se basant sur les principes de la théorie de la syntaxe spatiale et en les étoffant de méthodologies auxiliaires, cet ouvrage se propose d'analyser le bâti néopalatial sous ses formes les plus diverses. Ce faisant, il vise également à une meilleure compréhension du fonctionnement de la société minoenne au début de l'âge du Bronze Récent. Ce livre s'adresse à toute personne ayant un intérêt pour la civilisation minoenne, et en particulier son âge d'or et sa production architecturale. De manière plus générale, il sera également utile aux lecteurs s'intéressant aux rapports complexes entre la société et son espace bâti, ainsi qu'à l'application de l'analyse de la syntaxe spatiale dans le cadre de la recherche en archéologie.

Περιεχόμενα

Introduction [1]

Cadre théorique et méthodologique:

1. L'analyse de la syntaxe spatiale : une manière de décoder le génome architectural [5]

1.1. Les Fondements [5]

1.2. Les Outils [6]

1.3. Les limites de l'analyse de la syntaxe spatiale [13]

2. Depthmap : L'analyse de la visibilité [16]
  - 2.1. Les Fondements [16]
  - 2.2. L'analyse visuelle en pratique : utilisation et applications de Depthmap [16]
  - 2.3. Les limites de Depthmap [18]
3. Outils connexes : la proxémique comme angle d'étude du rapport entre le facteur humain et son environnement spatial [18]
  - 3.1. La vision et ses modalités, l'architecture en tant que domaine passif [19]
  - 3.2. Scénographie spatiale, l'architecture en tant que domaine actif [21]
4. Réflexions critiques sur le cadre théorique et méthodologique [22]

L'architecture néopalatiale:

1. Introduction [27]
2. Le paysage architectural de l'époque néopalatiale [28]
  - 2.1. Limites géographiques [29]
  - 2.2. Limites chronologiques [29]
  - 2.3. Corpus et typologie [30]
3. Conclusion [47]

Analyses:

1. Introduction [49]
2. Etude des édifices néopalatiaux [50]
  - 2.1. La Crète de l'Ouest [51]
  - 2.2. Le centre nord de la Crète [65]

2.3. Le centre sud de la Crète [160]

2.4. La Crète de l'Est [197]

2.5. Les Cyclades [297]

3. Cour ouest et cour centrale : mise en perspective des résultats de l'analyse proxémique des espaces ouverts palatiaux [313]

Interprétation:

1. L'espace minoen [321]
2. Syntaxe spatiale [322]
  - 2.1. Considérations qualitatives [324]
  - 2.2. Considérations quantitatives [326]
  - 2.3. Propriétés syntaxiques particulières [330]
  - 2.4. Génotype architectural minoen [355]
3. Synthèse proxémique [357]
4. Architecture néopalatiale et société minoenne [362]

Conclusion [369]

Annexes:

1. Tableaux des valeurs de k pour le calcul de la valeur d'intégration [373]
2. Carte de la Crète [374]
3. Tableau chronologique [375]
4. Valeurs quantitatives [376]
5. Catégories syntaxiques [445]
6. Liste des illustrations [467]

Bibliographie [485]

2. ΝΕΑ ΑΡΘΡΑ

2.1. 'Bronze and oil: A possible link between the introduction of tin and *Lallemantia* to northern Greece'

Soultana-Maria Valamoti & Glynis Jones

BSA 105 (2010): 83-96.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: 2365

Περίληψη

Το *Lallemantia*, ένα εξωτικής προέλευσης ελαιοδοτικό φυτό, το οποίο πρόσφατα προσδιορίστηκε σε θέσεις της Εποχής του Χαλκού στην περιοχή της Μακεδονίας στη βόρεια Ελλάδα, έχει μια φυσική κατανομή εκτός της Ευρώπης, σε περιοχές που εκτείνονται μεταξύ του Ιράν, της Ανατολίας, της Ιορδανίας, της Παλαιστίνης και του Ισραήλ. Σε αυτό το άρθρο εξετάζονται οι πιθανοί δρόμοι μέσα από τους οποίους έφτασε το φυτό αυτό στη βόρεια Ελλάδα σε συνδυασμό με ενδείξεις για τη διακίνηση των μετάλλων και ιδιαίτερα του κασσίτερου. Η παρουσία πηγών κασσίτερου της Εποχής του Χαλκού, όπως αναφέρονται στην βιβλιογραφία, σε περιοχές όπου η *Lallemantia* είναι αυτοφυής, όπως το Ιράν και το Αφγανιστάν, υποδηλώνουν ότι η εισαγωγή αυτού του φυτού στη βόρεια Ελλάδα μπορεί να διευκολύνθηκε από τη διακίνηση του κασσίτερου. Τόσο ο κασσίτερος όσο και η *Lallemantia*, τουλάχιστο στην αρχή, ενδέχεται να αποτελούσαν είδη πολυτελείας.

2.2. 'From fabrics to island connections: Macroscopic and microscopic approaches to the prehistoric pottery of Antikythera'

A. Pentedeka, E. Kiriati, L. Spencer & A. Bevan

BSA 105 (2010): 1-81.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: 2365

Περίληψη

Μια εντατική επιφανειακή έρευνα που κάλυψε το σύνολο της έκτασης των Αντικυθήρων αποκάλυψε πρόσφατα μια ακολουθία προϊστορικής δραστηριότητας που χρονολογείται από την προχωρημένη Νεολιθική μέχρι την Ύστερη Εποχή του Χαλκού, και αντανακλά ποικίλες πολιτιστικές σχέσεις των προϊστορικών κοινοτήτων του νησιού με γειτονικές περιοχές στα βόρεια, νότια και ανατολικά. Εδώ παρουσιάζουμε και συζητάμε τα αποτελέσματα ενός προγράμματος μακροσκοπικής και πετρογραφικής μελέτης της προϊστορικής κεραμικής από τα Αντικύθηρα, που προσδιορίζει μια σημαντική ποικιλία κεραμικών υλών και διερευνά τη σημασία τους σε σχέση με τις τοπικές παραδόσεις κεραμικής στην ευρύτερη περιοχή του Αιγαίου, την αντιδιαστολή εγχώριας παραγωγής και εισαγωγών, και τις διαχρονικές μεταβολές στο χαρακτήρα και την ένταση της ανθρώπινης δραστηριότητας στο νησί.

2.3. 'Knossos 1955-1957. Early Prepalatial deposits from Platon's tests in the Palace'

David E. Wilson

BSA 105 (2010): 97-155.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: 2365

Περίληψη

Το άρθρο αυτό παρουσιάζει ένα μέρος της πρώιμης προανακτορικής κεραμικής και ένα πλήνιο σφράγισμα από τις δοκιμαστικές τομές του Νικόλαου Πλάτωνα μεταξύ 1955 και 1957 κατά τη διάρκεια ενός προγράμματος συντήρησης και αναστήλωσης στο ανάκτορο της Κνωσού. Το υλικό αυτό συμβάλλει στην περιγραφή των διακριτικών γνωρισμάτων της κεραμικής από την Πρωτομινωική Ι έως και την Πρωτομινωική ΙΙΒ φάση στην Κνωσό και δίνει νέες πληροφορίες αναφορικά με την έκταση και το βαθμό

χρήσης του πρώιμου προανακτορικού οικισμού. Επιπλέον, η αναγνώριση εισηγμένης κεραμικής στους αποθέτες της Πρωτομινωικής II προσθέτει περαιτέρω στοιχεία για υπερ-τοπικές επαφές της Κνωσού τόσο με την υπόλοιπη Κρήτη (συμπεριλαμβανομένης της Μεσαράς και του Κόλπου του Μιραμπέλλου) όσο και με τις Κυκλάδες. Το πλήλιο σφράγισμα, από ένα Πρωτομινωικό IIB ανασκαφικό σύνολο, συγκαταλέγεται ανάμεσα στα πρωιμότερα που έχουν βρεθεί μέχρι σήμερα στην Κρήτη. Συνολικά αυτές οι δοκιμαστικές τομές παρέχουν πολύτιμα νέα στοιχεία για την πρώιμη ιστορία της προανακτορικής Κνωσού.

2.4. 'Mycenae revisited part 3. The human remains from Grave Circle A Mycenae. Behind the masks: A study of the bones of Shaft Graves I-V'

L. Papazoglou-Manioudaki, A. Nafplioti, J.H. Musgrave & A.J.N.W. Prag

BSA 105 (2010): 157-224.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: 2365

Περίληψη

Το παρόν άρθρο είναι το τρίτο μιας σειράς άρθρων εμπνευσμένων από την εκ νέου ανακάλυψη, το 2003, δύο σκελετών που ανέσκαψε ο Παναγιώτης Σταματάκης το 1877 στο Λακκοειδή Τάφο VI του Ταφικού Κύκλου A των Μυκηνών. Έχοντας ήδη μελετήσει τα οστά αυτών των δύο ατόμων και αποκαταστήσει τα πρόσωπά τους και έχοντας εφαρμόσει αναλύσεις για την ανίχνευση της ισοτοπικής αναλογίας του στροντίου σε δείγματα από την πλειοψηφία των ατόμων του Ταφικού Κύκλου A, προχωρούμε τώρα σε μια επαναδιερεύνηση των συνθηκών υπό τις οποίες ανασκάφηκαν οι Λακκοειδείς Τάφοι III, IV και V από τους Schliemann και Σταματάκη, και συσχετίζουμε τα ανθρώπινα σκελετικά υπολείμματα με τα υπόλοιπα ευρήματα από τους τάφους (δεν έχουν ακόμη εντοπιστεί σκελετικά υπολείμματα από τους Τάφους I και II). Στη συνέχεια περιγράφουμε τα αποτελέσματα της πρώτης, μετά από εκείνη του Angel το 1937, μελέτης αυτών των ανθρωπίνων σκελετικών υπολειμμάτων, επανεξετάζοντας τα σύμφωνα με σύγχρονες οστεοαρχαιολογικές θεωρίες, μεθόδους και τεχνικές, με τελικό στόχο την ανασύνθεση του τρόπου ζωής των ατόμων που είχαν ταφεί στον Ταφικό Κύκλο A.

2.5. 'Patterns of production and consumption of coarse to semi-fine pottery at Early Iron Age Knossos'

Marie-Claude Boileau & James Whitley

BSA 105 (2010): 225-268.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: 2365

Περίληψη

Το άρθρο παρουσιάζει τα αποτελέσματα μιας μεγάλης κλίμακας πετρολογικής μελέτης της χονδροειδούς κεραμικής της Πρώιμης Εποχής του Σιδήρου (12ος-7ος αι. π.Χ.) από την βόρεια κεντρική Κρήτη. 210 δείγματα πάρθηκαν για ανάλυση από έξι θέσεις στην Κνωσό, οι οποίες αντιπροσωπεύουν διακριτά ταφικά, οικιακά και τελετουργικά σύνολα. Η επιλεγμένη κεραμική αντιπροσωπεύει χονδροειδή και μεσαίας ποιότητας αγγεία ποικίλων σχημάτων και διαστάσεων. Ο κύριος όγκος (188) των δειγμάτων μπορεί να διαιρεθεί σε επτά ομάδες σύστασης πηλού, με 22 δείγματα να αποτελούν μοναδικές περιπτώσεις ή ζεύγη. Τέσσερις από τις επτά ομάδες εμφανίζουν ορυκτολογία σύμφωνα με την τοπική γεωλογία. Η ποικιλία της χρηστικής κεραμικής αντανακλάται καθαρά στις μεθόδους προετοιμασίας του πηλού: χονδροειδή αγγεία, μαγειρικά αγγεία και λεπτότεχνα αγγεία δείχνουν διακριτή τεχνολογία πρόσμειξης πηλού. Τρεις από τις ομάδες σύστασης πηλού πα'όλα αυτά φαίνεται να μην είναι εγχώριες - δώδεκα δείγματα προέρχονται από άλλες περιοχές της Κρήτης και 23 από άλλες περιοχές του Αιγαίου. Οι ομάδες 4 και 7 φαίνεται να αντιπροσωπεύουν μια ιδιαίτερα εξειδικευμένη τοπική προτίμηση για εξωτικά (ενδεχομένως Κυκλαδικά) αγγεία, τα οποία χρησιμοποιούνταν κυρίως για μαγειρική. Γενικά έχουμε μια εικόνα σημαντικής συνοχής και συνέχειας στις μορφές παραγωγής και κατανάλωσης από την Εποχή του Χαλκού στην Εποχή του Σιδήρου. Η εμφάνιση και εισαγωγή αγγείων κοκκινωπού πηλού με μαρμαρυγία

(ειδικά η ομάδα 4) συμπίπτει με έναν αριθμό άλλων στοιχείων που δείχνουν εκτενέστερες εξωτερικές επαφές της Κνωσού κατά τα τελευταία χρόνια του 9ου αιώνα π.Χ. Αυτές οι καινοτομίες φαίνεται να συσχετίζονται, αν και η συζήτηση αναφορικά με την σημασία τους συνεχίζεται.

2.6. 'Rethinking administration and seal use in third millennium Crete'

Maria Relaki

Creta Antica 10/II (2009): 353-372.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

Περίληψη (στα αγγλικά)

The specific outlook and reach of administration in Prepalatial Crete is the topic of heated debate. The materials most frequently implicated in this debate are clay sealings, usually taken as a clear demonstration of administrative concerns. However, although early sealings might have been used for this purpose, this view tends to be influenced by our knowledge of sealing practices from later, palatial contexts. This paper argues that in order to address such issues we need to explore both the theoretical underpinnings of the concept of administration and sealing practices within their social context. This entails reassessing the types of sealings found, their contexts of use and deposition and their relationship with Prepalatial seals. I suggest that the 'administrative' practices of Prepalatial Cretan society were forged through an interplay between communal and personal strategies that were intimately connected to an ideology of the 'house', seen as a unit of corporate affiliation and identification in the Levi-Straussian tradition.

2.7. 'Pottery production in the Prepalatial Mesara: the Artisan's quarter to the west of the Palace at Phaistos'

Simona Todaro

Creta Antica 10/II (2009): 333-352.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

Περίληψη (στα αγγλικά)

Recent studies on Prepalatial ceramics, which have used integrated analytical approaches, have demonstrated that Prepalatial pottery exhibits many of the technical features used to indicate specialisation of production, and hints at large movements of products between different regions of the island. This re-assessment has concentrated on pottery excavated at Knossos and has revealed that part of the drinking and serving vessels used at this site in EM IIA were manufactured in south central Crete, by several production groups that used similar raw materials and production techniques. The most remarkable discovery was that a good portion of the pottery traditionally considered to be one of the outcomes of the establishment of the palatial elites - Kamares ware - was also imported to Knossos from the western Mesara, and had the same fabric identified in the imports of the Prepalatial period. This acknowledgment led to the suggestion that Kamares ware, rather than being the product of workshops established with the First Palaces, developed within pre-existing production groups. Thus far however, apart from Patrikies whose identification as a workshop specialised in the production of teapots has been controversial due to the lack of kilns and of proper working areas, none of the other excavated sites in South Central Crete has proved to have been a pottery production centre in both the Pre and Protopalatial periods.

The resumption of excavation in the area to the west of the West court of the palace at Phaistos allows a reconsideration of the issue of pottery production in south central Crete on the basis of the discovery that the pottery kiln attributed by Levi to the Neopalatial period had actually been built within the MM IIB period, in an area characterised by a large amount of misfired and vitrified vessels spanning from the EM IIA to MM IA periods.

2.8. 'For a new ceramic sequence of Protopalatial Phaistos (MM IB-MM IIA) and some observations on Barbotine Ware'

Ilaria Caloi

Creta Antica 10/II (2009): 373-440.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

Περίληψη (στα αγγλικά)

The aim of this paper is twofold: first, to define a new ceramic sequence for Protopalatial Phaistos, in particular for the first phases of the Protopalatial period, i.e. MM IB-MM IIA. Second, to produce a study of the Barbotine Ware attested in these deposits, which will add new data on the evolution of this class of pottery, and in turn, may be useful in dating examples found elsewhere.

The recent re-examination of Levi's 1950-1966 excavations at Phaistos and the new data emerging from the re-study of homogeneous deposits from Phaistos and Haghia Triada, combined with the observation that these deposits find excellent correlation with other deposits and sequences of Crete, have enabled the author to propose a new sound ceramic sequence for Protopalatial Phaistos (MM IB-MM IIA), based on more secure evidence than previous schemes.

Since K.P. Foster's seminal publication (1982), new excavations and studies of old material conducted at Phaistos, Kommos, Knossos and other Cretan sites have much enriched our knowledge of Barbotine Ware and allow for some refinement and adjustment of Foster's work. At Phaistos, in particular, a reassessment of this ware and its evolution has been made possible by the re-study of some neglected homogeneous deposits. The definition of the development of this class of pottery is important because it could offer a useful chronological tool for Protopalatial Phaistos and for other contemporary Minoan centres.

2.9. 'Un frammento con rappresentazione di felino da Chalara (Festòs)?' (A felid representation on a fragment from Chalara, Phaistos?)

Luca Girella

Creta Antica 10/II (2009): 441-463.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

Περίληψη (στα αγγλικά)

This paper focuses on a MM IIIA ceramic fragment (F 7586) found in the southern sector of the Chalara quarter (located on the eastern slopes of the Phaistos palace hill). The vessel, of which only two joining sherds from a medium-large closed shape survive, comes from a rich homogenous fill created in an operation to fill MM III structures and construct a LM I house on top of them.

The sherd has a coarse fabric and its preserved part suggests that the original vessel was wheel-made. The decoration is typical of the MM IIIA painted pottery production at Phaistos, and consists of a painted polychrome decoration combining wavy running spirals in white and a rock pattern in red on dark background. The distinct aspect of the sherd is the dark coated plastic decoration representing the back of a mammal, of which part of one hind leg and the tail remain. It is argued that the sherd might be part of a medium-large vessel, such as a bridge-spouted jar or a pithoid jar. A strong parallel for the latter shape comes from the jar decorated with the plastic figure of a standing bull found at the Archanes/Anemospilia shrine. There are two parallels from Phaistos: a conical rhyton (F 4029) from the same context at Chalara and a medium-large bridge-spouted jar from the area of the so called *Bastione Ovest* (F 5509), both of which are decorated with an appliqué medallion that depicts a standing *agrimi*/wild goat surrounded by a rock landscape or a cave.

2.10. 'Pessoì vecchi e nuovi da Haghia Triada' (Pessoì old and new from Agia Triada)

V. La Rosa

Creta Antica 10/II (2009): 465-475.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

Περίληψη (στα αγγλικά)

This article deals with the LM I lithic *pessoì* from the old excavations at Agia Triada, which are characterised by the presence of signs incised on one face, and publishes two new examples retrieved from this site during the new excavations. The incised signs, which are always different from one other, are discussed, as well as the material and its provenance (Spartan or Cretan). Several observations allow the author to reject the traditional interpretation of the *pessoì* as gaming pieces in favour of a possible use as «tarot cards» used to divine the future: a sort of cartomancy *avant lettre*.

2.11. 'The Absolute Chronology of the Egyptian S.I.P.- New Kingdom transition and its implications for Late Minoan Crete'

Tiziano Fantuzzi

Creta Antica 10/II (2009): 477-500.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

Περίληψη (στα αγγλικά)

The textual/archaeological based absolute chronology for the end of the Second Intermediate Period, and the first part of the Egyptian XVIII Dynasty, has been much refined in several studies over the last two decades, and offers a good chronological datum-line which reflects significantly on the absolute chronology of LM I-II Crete, through both direct and indirect archaeological arguments. This painstakingly built chronological framework has however been challenged by radiocarbon results collected in the last thirty years from a few key-sites in the Aegean. Thorough reanalysis of the archaeological contexts that have yielded reasonable proof to build a chronological framework for the Eastern Mediterranean Middle - to - Late Bronze Age shows that, if on the one hand this possibility is not definitely discardable, its acceptance is nonetheless questionable, since it can be based only on indirect archaeological evidence. On the other hand, the new radiocarbon chronology recently proposed for the Thera eruption seems to rely on optimistic assumptions which lead to interpretative models that are not surely discardable in the absence of an unequivocal proof, but that are nonetheless not convincing enough to overcome the actual «traditional» interpretation of interrelated chronologies, at least until new unequivocal and widely attested archaeological elements could be found to support this completely different scenario also from an archaeological point of view.

2.12. 'A Late Minoan III Propylon at Agia Triada'

Nicola Cucuzza & Nils Hellnerr

Creta Antica 10/II (2009): 501-518.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

Περίληψη (στα αγγλικά)

A survey of the area around the *Stoà dell'Agorà* at Agia Triada has identified an H-shaped *Propylon*. Built in LM IIIA against the northern wall of the *Bastione*, the structure was located at the entrance of the large *Piazzale dell'Agorà*. The *Propylon* has no good comparison in Minoan architecture; instead it has many similarities with the *propylaia* known in the Mycenaean palatial sites of Mainland Greece. The presence of a *propylon* (the only one known up to now in Crete) confirms the importance of Agia Triada in

LM IIIA-B. Moreover, it enlarges our knowledge of the LM IIIA-B architecture and its relationship with the contemporary architecture of Mainland Greece.

2.13. 'A Mediterranean Connection. Nuovi dati sulle relazioni tra Malta e Creta agli inizi dell'età del Ferro' (A Mediterranean Connection. New data on the relations between Malta and Crete in the Early Iron Age)

Davide Tanasi

Creta Antica 10/II (2009): 519-538.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

Περίληψη (στα αγγλικά)

The topic of the relations between the Maltese Archipelago and the Aegean in the Bronze Age and in the Early Iron Age has been neglected due to the scant evidence available. Recent research on unpublished pottery coming from several Middle and Late Bronze Age Maltese sites, held at the National Museum of Archaeology of Valletta, offered new data for the interpretation of a Mediterranean connection that linked Malta and Crete in the Early Iron Age. In this paper three classes of objects, extraneous to the local tradition and probably of Cretan derivation, coming from the excavations of the Borg in-Nadur temple and from the Borg in-Nadur culture layers of the Bahrija village, are discussed.

The first object, a clay model of local fabric resembling a circular plan building, can be related to the well-known Cretan production of the cylindrical models, developed between the Late Minoan and Late Geometric period. The second is an fragment of an imported *kalathos* with simple geometric painted decoration that can be compared with several examples of the Early and Middle Geometric production of the Messara plain. The last case is represented by three knobs related to conical lids, of local fabric, that can be interpreted as local imitation of the conical lid with finial knobs popular in the Knossian necropoleis in the Early and Middle Geometric period.

This new evidence that shows a chronological and geographical coherency informs us about a hitherto unknown relation between Malta and Crete, by the end of the IXth century and the beginning of the VIIIth century BC, that can be tentatively explained through the agency of Phoenician middlemen, operating in Crete from at least the Xth century BC, and very interested in the Maltese islands, as the subsequent colonization of the mid VIIIth century will testify.

2.14. 'Representations of Knossos and Minoan Crete in the British, American and Continental Press, 1900-c. 1930'

S. Sherratt

Creta Antica 10/II (2009): 619-649.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

Περίληψη (στα αγγλικά)

The Arthur Evans archive in the Department of Antiquities of the Ashmolean Museum, Oxford contains 11 volumes of newspaper and journal cuttings which cover the years from roughly 1900 to 1930. Many of them refer to Evans' work at Knossos or to other aspects of the Minoan civilization. It seems probable that Evans himself amassed most of these cuttings, which number well over a thousand, and kept them in a largely unsystematised state. Despite the number and range of these cuttings, they cannot be regarded as comprehensive. Nevertheless, there is enough to give us a good idea of the press coverage that Evans and Knossos received in those thirty years, both in Britain and abroad. This paper aims to give some idea of the variety of press approaches and reactions, and a preliminary glimpse into how Evans' strategy for presenting Knossos to as wide a public as possible actually worked in practice.

2.15. 'Domestic space and community identity in the Aegean Islands and Crete 1200-600 BC'

Anastasia Christophilopoulou

MOSAIKjournal 1 (2010): 67-126.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: Dig. Christophilopoulou 2010

Περίληψη (στα αγγλικά)

This paper investigates aspects of community identity in the Aegean Islands and Crete through examination of their domestic environments, between c. 1200–900 BC, a period when Cycladic, Eastern Aegean islands and Crete were engaged in different social developments. By comparing their developments in domestic space, I consider here how household organisation reflects the wider social and historical context in different island communities, by accepting that the conscious structuring of space within the house is often a symbolic ordering of space, and that the organisation of households and household activities can inform us to a great extent about the social fabric of their inhabitants. Finally, I will analyse the relationship between physical distance and “insularity” as expressed through the medium of domestic architecture and household organisation; as well as the way “insularity” can be responsible for creating particular community identities. If we accept that ordering space inside the house is a way of comprehending the space outside, this paper also seeks to investigate when Early Iron Age Cretan and Aegean households show signs of “insularity”, and when they share features across islands, by considering that “insularity” is frequently a social choice, rather than a geographic reality.

[Διαβάστε το άρθρο](#)

3. ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

3.1. Antonaccio, C., 2010. Review of A.M. Snodgrass, *Archaeology and the Emergence of Greece* (Ithaca, NY 2006), *JHS* 130: 241-243.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

3.2. Adams, E., 2010. Review of C.W. Shelmerdine (ed.), *The Cambridge Companion to the Aegean Bronze Age* (Cambridge and New York 2008), *JHS* 130: 243-244.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

3.3. Haysom, M., 2010. Review of I. Berg, *Negotiating Island Identities: the Active Use of Pottery in the Middle and Late Bronze Age Cyclades* (Piscataway, NJ 2007), *JHS* 130: 244-246.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

3.4. Steel, L., 2010. Review of R.B. Koehl, *Aegean Bronze Age Rhyta* (Philadelphia 2006), *JHS* 130: 246-247.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

3.5. Reyes, A.T., 2010. Review of L. Crewe, *Early Enkomi: Regionalism, Trade and Society at the Beginning of the Late Bronze Age in Cyprus* (Oxford 2007) & A.B. Knapp, *Prehistoric and Protohistoric Cyprus* (Oxford 2008), *JHS* 130: 247-249.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

3.6. Nakassis, D., 2010. Review of H. Landenius Enegren, *The People of Knossos: Prosopographical Studies in the Knossos Linear B Archives* (Uppsala 2008), *JHS* 130: 249-250.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

3.7. Whitley, J., 2010. Review of S. Langdon, *Art and Identity in Dark Age Greece, 1100–700 BCE* (Cambridge and New York 2008), *JHS* 130: 250-251.

Αιγαιακή Βιβλιοθήκη: -

4. ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

4.1. Rodenwaldt, G. (Hrsg.), 1912. *Tiryns. Die Ergebnisse der Ausgrabungen des Instituts. Zweiter Band: Die Fresken des Palastes*, Athen: Deutsches Archäologisches Institut.

[Πατήστε εδώ](#)

4.2. Laffineur, R. & Niemeier W.-D. (eds), 1995. *Politeia. Society and State in the Aegean Bronze Age. Proceedings of the 5th International Aegean Conference / 5e Rencontre égéenne internationale, University of Heidelberg, Archäologisches Institut, 10-13 April 1994* (2 vols) [Aegaeum 12], Liège: Université de Liège; Austin: University of Texas at Austin.

[Πατήστε εδώ](#)

4.3. Laffineur, R. & Basch, L. (eds), 1991. *Thalassa. L'Égée préhistorique et la mer. Actes de la 3e rencontre égéenne internationale de l'Université de Liège. Station de recherches sous-marines et océanographiques, Calvi, Corse, 23-25 avril 1990* [Aegaeum 7], Liège: Université de Liège; Austin: University of Texas at Austin.

[Πατήστε εδώ](#)

4.4. Palaima, T.P. (ed.), 1990. *Aegean Seals, Sealings and Administration. Proceedings of the NEH-Dickson Conference of the Program in Aegean Scripts and Prehistory of the Department of Classics, University of Texas at Austin, January 11-13, 1989* [Aegaeum 5], Liège: Université de Liège; Austin: University of Texas at Austin.

[Πατήστε εδώ](#)

4.5. Laffineur, R. (ed.), 1987. *Thanatos. Les coutumes funéraires en Égée à l'âge du Bronze. Actes du colloque de Liège, 21-23 avril 1986* [Aegaeum 1], Liège: Université de Liège; Austin: University of Texas at Austin.

[Πατήστε εδώ](#)

4.6. Laffineur, R. & Hägg, R. (eds), 2001. *POTNIA. Deities and Religion in the Aegean Bronze Age. Proceedings of the 8th International Aegean Conference Göteborg, Göteborg University, 12-15 April 2000* [Aegaeum 22], Liège: Université de Liège; Austin: University of Texas at Austin.

[Πατήστε εδώ](#)

5. ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

MOSAIKjournal

MOSAIKjournal was established in 2009 as an interdisciplinary e-journal primarily specializing in research on antiquity. Each volume is dedicated to a special topic of current academic interest. The aim of this new journal is to give scholars a joint forum of discussion and to synthesize results of different disciplines.

[Επισκεφτείτε τον ιστότοπο](#)

Minoan Seminar (Μινωικό Σεμινάριο) (NEO SITE)

Το Μινωικό Σεμινάριο φιλοξενείται από την Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία και οργανώνεται από τους Έφη Σαπουνά-Σακελλαράκη, Λευτέρη Πλάτωνα και Γιάννη Παπαδάτο, με τον Colin MacDonald ως γραμματέα.

[Επισκεφτείτε τον ιστότοπο](#)

6. ΝΕΑ ΤΟΥ ΑΙΓΕΑ

1000 ιστοσελίδες!

Ο ιστότοπος του *Αιγέα*, μέσα σε λίγους μήνες από την επίσημη έναρξη του στις 25 Νοεμβρίου 2010, ξεπέρασε τις 1000 ιστοσελίδες! Συγκεκριμένα στον ιστότοπό του έχουν ήδη παρουσιασθεί 100 νέα βιβλία για την αιγαιακή και κυπριακή προϊστορία, 200 άρθρα και 160 περίπου νέες βιβλιοκρισίες. Έχουν επίσης ανακοινωθεί 30 υποτροφίες και 15 προκηρύξεις για θέσεις εργασίας. Στην δε ενότητα Διαλέξεις - Συνέδρια δίνονται πληροφορίες για όλες τις διαλέξεις ή συνέδρια που έχουν λάβει χώρα ή θα λάβουν χώρα στο άμεσο μέλλον σε όλον τον κόσμο. Πολύ σημαντική είναι η συμβολή των μελών του *Αιγέα*, καθώς κάποια μέλη έχουν αρχίσει να παρουσιάζουν το έργο τους.

Εάν επιθυμείτε να γνωστοποιήσετε κάποια πρόσφατη δημοσίευσή σας, μπορείτε απλά να μας στείλετε ένα email για να τη συμπεριλάβουμε στον ιστότοπο του *Αιγέα*.

Διατριβές

Η Ηπειρωτική Πολύχρωμη κεραμική στην ηπειρωτική Ελλάδα και το Αιγαίο

Ηρώ Μαθιουδάκη

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας 2011

Η διατριβή αφορά σε έναν ιδιαίτερα εντυπωσιακό τύπο κεραμικής, που φέρει διακόσμηση δύο –ή, σπανιότερα, τριών– χρωμάτων. Είναι ευρύτερα γνωστή ως «Αμαυρόχρωμη πολύχρωμη: Ηπειρωτική» και κάνει την εμφάνισή της στην αυγή της Ύστερης Εποχής του Χαλκού. Μέχρι σήμερα, η μελέτη δεν έχει προχωρήσει στη θεώρηση της "ηπειρωτικής πολύχρωμης" ως συνόλου λαμβάνοντας υπόψη αναλογίες συμφραζομένων σχετικών δειγμάτων από τον ηπειρωτικό χώρο και το Αιγαίο. Το έργο αυτό αποτελεί στόχο της παρούσας διατριβής.

[Περισσότερα](#)

Αιγαιακές Βιβλιοκρισίες

Georgakopoulou, M., 2011. Review of P.P. Betancourt (ed.), 2006. *The Chrysokamino Metallurgy Workshop and its Territory* [Hesperia Supplement 36], Princeton, New Jersey: American School of Classical Studies at Athens.

The present monograph marks the first comprehensive publication of a systematically excavated prehistoric metal production workshop in the Aegean. Although other broadly contemporaneous slag heaps are known in this region, the site of Chrysokamino in north-eastern Crete represents a particularly interesting, in many ways distinctive, example. It is presently the only known relatively large copper smelting (production of metal from its ores) workshop on the island.

[Περισσότερα](#)

Αρχείο Συνεδρίων

Πετράς 1985-2010: 25 χρόνια ανασκαφών και μελέτης

Αθήνα, Ινστιτούτο της Δανίας, 9-10 Οκτωβρίου 2010

Ένα διεθνές διήμερο συμπόσιο αφιερωμένο στα 25 χρόνια ανασκαφών και μελέτης στον Πετρά Σητείας πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στο Ινστιτούτο της Δανίας στις 9 και 10 Οκτωβρίου του 2010, με την υποστήριξη του INSTAP. Σκοπός του συμποσίου ήταν να παρουσιασθούν στην αρχαιολογική κοινότητα οι διάφορες πτυχές του αρχαιολογικού χώρου στον Πετρά, συμπεριλαμβανομένης της μακράς ιστορίας του, από την Τελική Νεολιθική έως την Βυζαντινή περίοδο, οι σχέσεις του με τις γειτονικές περιοχές, καθώς και τα πρόσφατα ευρήματα από τις ανασκαφές του προανακτορικού νεκροταφείου στο λόφο Κεφάλα.

[Περισσότερα](#)

7. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Για να δείτε τις διαλέξεις του μήνα, [πατήστε εδώ](#).

8. ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

[Staging Death: Funerary Performance, Architecture and Landscape in the Aegean](#)

113th Archaeological Institute of America Annual Meeting, Philadelphia, Jan. 5-8, 2012

Προθεσμία υποβολής: **25 Μαρτίου 2011**

In the Aegean, the concept of funerary performance has been explored primarily through the study of cultic implements and artifacts employed in ceremonial processions, libations, feasting, the treatment, adornment and purification of bodies, offerings to the deceased etc. This session is meant to further explore the performative aspects of mortuary space, landscape and architecture in particular.

[περισσότερα](#)

[3rd International Archaeology Student Conference](#)

Human activities, Crafts and Artisans in Pre- and Protohistory, Alba Iulia, Romania, 20-22 May 2011

Προθεσμία υποβολής: **01 Απριλίου 2011**

The student Association of Ancient History and Archaeology from the University “1 December 1918” from Alba Iulia, Romania, has the honor to invite you at the second edition of the International Student Conference on archaeology.

[περισσότερα](#)

[Official Ceremonies and Processions in the Mycenaean World](#)

17th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists, 14-18 September 2011 Oslo, Norway

Προθεσμία υποβολής: **30 Απριλίου 2011**

Processions formed an important part of official ceremonies in the Mycenaean period. This is evident from the iconographical material, chiefly the palatial wall paintings and gold rings, and from the Linear B tablets. This session aims to explore the political, social, and symbolic functions of official ceremonies and processions in the Mycenaean world from a variety of perspectives.

[περισσότερα](#)

[Destruction. Archaeological, philological and historical perspectives](#)

Louvain-la-Neuve, Belgium, 24-25-26 November 2011

Προθεσμία υποβολής: **30 Απριλίου 2011**

This international round table proposes to explore the various aspects of the destruction phenomenon. It follows three earlier attempts to discuss the same issue, at York, Paris and Brussels. Destruction refers to some form of damage inflicted to an object, a system or a being.

[περισσότερα](#)

[UK Archaeological Sciences Conference 2011](#)

University of Reading, 15-18 September 2011

Προθεσμία υποβολής: **01 Μαΐου 2011**

The Department of Archaeology is proud to host the UK Archaeological Sciences 2011 meeting. UKAS is a bi-annual international conference which aims to bring together archaeological scientists from all areas of the field.

[περισσότερα](#)

[History, Technology and Conservation of Ancient Metals, Glasses and Enamels](#)

Αθήνα, 16-19 Νοεμβρίου

Προθεσμία υποβολής: **20 Ιουνίου 2011**

The N.C.S.R. "Demokritos", The National Technical University of Athens (NTUA) and The National Hellenic Research Foundation (NHRF) organizes an International Symposium on "History, Technology and Conservation of Ancient Metal, Glasses and Enamels", to be held in Athens, 16-19 November 2011.

[περισσότερα](#)

[Σειρά διαλέξεων «ΑΙΓΕΙΡΟΣ»](#)

Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Αθηνών

Προθεσμία υποβολής: **15 Ιουλίου 2011**

Με τη σειρά διαλέξεων «ΑΙΓΕΙΡΟΣ» στο Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Αθηνών προσφέρουμε από το 2002 ένα φόρουμ για νεώτερους κυρίως επιστήμονες που θέλουν να παρουσιάσουν και να θέσουν προς συζήτηση τα προκαταρκτικά ή τελικά αποτελέσματα της έρευνάς τους ή/ και τις προσεγγίσεις τους μπροστά σε ένα κριτικό κοινό.

[περισσότερα](#)

9. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ & ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

[Application and development of computational intelligence methodologies in analyzing archaeological data](#)

Προθεσμία υποβολής: **20 Μαρτίου 2011**

The main scope of the research project is to investigate, design, implement and use intelligent algorithms to facilitate archaeological research and archaeometry, in analyzing, classifying and making sense out of large quantities of structured and semi-structured data.

[περισσότερα](#)

[Lecturer in Archaeobotany \(University of Nottingham\)](#)

Προθεσμία υποβολής: **23 Μαρτίου 2011**

This full-time, permanent post is available 1 September 2011 and is open to job share.

[περισσότερα](#)

[A study of materials and techniques used in the production of Cypriot mosaics, with a special emphasis on artificial materials](#)

Προθεσμία υποβολής: **31 Μαρτίου 2011**

The main objective of this research fellowship (equivalent to doctoral research) is the interdisciplinary study of the materials and techniques used in the production of mosaics in Cyprus during the Hellenistic, Roman and Early Byzantine periods. In particular, research will focus on the region of Paphos, an UNESCO World Heritage Site, where the largest and most significant corpus of mosaics is recorded.

[περισσότερα](#)

[The production and trade of Cypriot copper in the Late Bronze Age and Early Iron Age](#)

Προθεσμία υποβολής: **31 Μαρτίου 2011**

This research fellowship (equivalent to PhD research) focuses on the production and trade of Cypriot copper during the Late Bronze Age and the Early Iron Age. Archaeometallurgical remains from various Late Bronze Age and Early Iron Age sites in Cyprus will be studied using a variety of analytical techniques (Optical Microscopy, SEM-EDS, XRF etc.) in an attempt to understand the different processes and the organisation of the copper industry during these important periods of the island's history.

[περισσότερα](#)

[Macmillan-Rodewald Studentship 2011](#)

Προθεσμία υποβολής: **01 Απριλίου 2011**

The British School at Athens offers an annual Studentship for advanced doctoral or postdoctoral research in any area covered by the School's mission statement. Applications are open to students engaged in advanced postgraduate research at UK universities.

[περισσότερα](#)

[The Vronwy Hankey Memorial Fund for Aegean Studies 2011](#)

Προθεσμία υποβολής: **01 Απριλίου 2011**

The Vronwy Hankey Memorial Fund for Aegean Studies has been funded by gifts to the School's Appeal in memory of Vronwy Hankey and her husband Henry. Grants, which are unlikely to be more than £500, are available for the expenses (including, but not limited to, attending conferences to present papers, photography, and travel to museums and sites) involved in research in the prehistory of the Aegean and its connections with the East Mediterranean.

[περισσότερα](#)

[Assistant Professor in Biological Anthropology/Osteoarchaeology-Leiden University 2011](#)

Προθεσμία υποβολής: **01 Απριλίου 2011**

The Faculty of Archaeology at Leiden University is developing an osteoarchaeological research laboratory and invites applications from outstanding scholars for a position at the rank of: ASSISTANT PROFESSOR in Biological Anthropology/Osteoarchaeology (38 hours a week)

[περισσότερα](#)

New Round of Newton International Fellowships

Προθεσμία υποβολής: 04 Απριλίου 2011

The Newton International Fellowships are funded by the British Academy and the Royal Society and aim to attract the most promising early-career post-doctoral researchers from overseas in the fields of the humanities, the natural, physical and social sciences.

[περισσότερα](#)

P.M. Warren Visiting Professorship in Aegean Prehistory

Προθεσμία υποβολής: 05 Απριλίου 2011

The Bristol Institute of Greece Rome and the Classical Tradition, thanks to a generous donation by the Institute for Aegean Prehistory, will host a Visiting Professorship in Aegean Prehistory during the Academic Year 2011/12. The Visiting Professorship, which is open to both overseas and UK/EU established scholars, is tenable for a minimum of 4 to a maximum of 10 weeks (during term time), and carries an emolument of £5,000.

[περισσότερα](#)

Human Bioarchaeology in Prehistory - University of Leicester

Προθεσμία υποβολής: 10 Απριλίου 2011

At Leicester we're going places. Ranked in the top 12 universities in Britain our aim is to climb further. A commitment to high quality fused with an inclusive academic culture is our hallmark and led the Times Higher Education to describe us as "elite without being elitist".

[περισσότερα](#)

Provenance research on Cypriot pottery classes circulating in the Eastern Mediterranean during the Bronze and early Iron Age

Προθεσμία υποβολής: 30 Απριλίου 2011

The main scope of the research project is a contribution to the understanding of the long-distance exchange in the Eastern Mediterranean during the Bronze and early Iron Age. More specifically, the project aims at elucidating the provenance of Cypriot pottery classes circulating in the Eastern Mediterranean during this particular time span, by determining the regional isotopic fingerprint of Cyprus.

[περισσότερα](#)

10. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΘΕΜΑΤΑ

Τα μυστήρια της Θήβας

Μαρία Θερμού, *Το Βήμα*, 02/03/2011

Χρυσή ψήφος που έχει σχήμα άνθους παπύρου, ένα χάλκινο εγχειρίδιο με χρυσά καρφιά, σφραγιδόλιθος από στεατίτη με παράσταση αλόγου, δύο πήλινα πλακίδια με γραπτή διακόσμηση και οπές ανάρτησης, σπαράγματα τοιχογραφιών, ένας μεγάλος λουτήρας με το αποτύπωμα καμένου καλαθιού στο πλάι του αλλά και πλήθος κεραμικής, κυρίως κύλικες και κύπελλα που συνηθίζονταν στα συμπόσια: Ολα ευρήματα πρόσφατης ανασκαφής ενός σημαντικού ανακτορικού κτιρίου στο εσωτερικό της μυκηναϊκής ακρόπολης της Θήβας, τα οποία παρουσιάστηκαν χθες το βράδυ στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης κατά την ομιλία του Δρ Ιωάννη Φάππα αρχαιολόγου της Εφορείας Αρχαιοτήτων Βοιωτίας, ο οποίος αναφέρθηκε στο λαμπρό παρελθόν της πόλης, την οικιστική της οργάνωση, τα ανακτορικά κτίρια και τα συγκροτήματά της κυρίως κατά τον 13ο αι. π. Χ.

[Περισσότερα](#)

Άγνωστες τοιχογραφίες της Μυκηναϊκής εποχής από το Άργος

Μαρία Θερμού, *Το Βήμα*, 16/02/2011

Σκορπιοί, φίδια και πουλιά, θαλάσσια πλάσματα, όπως χταπόδια, σουπιές, αργοναύτες, ψάρια αλλά και ανθρώπινες μορφές, όλα κατ' ευθείαν από τη Μυκηναϊκή εποχή αποκάλυψαν οι τοιχογραφίες που βρέθηκαν σε ένα οικόπεδο της σύγχρονης πόλης του Αργους. Ειδικά μάλιστα η αναπαράσταση των σκορπιών χαρακτηρίζεται ως μοναδική στις Αιγαιακές τοιχογραφίες. Μέσα από χιλιάδες σπαράγματα προέκυψαν αυτές οι εικόνες, την οποίες ανασύνθεσαν η κυρία Ιφιγένεια Τουρναβίτου, επίκουρη καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και η δρ. Χαρίκλεια Μπρεκουλάκη, αρχαιολόγος-ερευνήτρια του Κέντρου Ελληνορωμαϊκών Αρχαιοτήτων του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών.

[Περισσότερα](#)

Meet the New, Old Ötzi

National Geographic, 25/02/2011

Prematurely aged, with leathery, wrinkled skin, deep-set eyes, and a shaggy beard, this new reconstruction of "Ötzi" the Iceman is a far cry from past reconstructions that showed him as a strapping middle-aged man. Notably, the new model, developed by Dutch artists Alfons and Adrie Kennis, has brown eyes based on recent research that showed the 5,000-year-old Iceman did not have blue eyes, as previously thought. The latest Iceman reconstruction is based on new 3-D scans of Ötzi's body and will be the focus of an exhibition called "Ötzi 20," which will celebrate the 20th anniversary of the naturally mummified body's discovery in the Italian Alps. "Ötzi 20" will run from March 1 to January 15, 2012, at the South Tyrol Museum of Archeology in Bolzano, Italy.

[Περισσότερα](#)

Οι πρώτες μεταναστευτικές διαδρομές του ανθρώπου

Ελευθεροτυπία, 27/02/2011

Η ανακάλυψη μιας συλλογής αρχαίων εργαλείων στη νοτιοανατολική Αραβική Χερσόνησο ρίχνει φως στις μεταναστευτικές διαδρομές που ακολούθησαν οι πρώτοι μοντέρνοι άνθρωποι φεύγοντας από την Αφρική. Τα πέτρινα εργαλεία, μερικά από τα οποία είναι έως και 125.000 χρόνων, θυμίζουν εκείνα που χρησιμοποιούσαν άνθρωποι στην Αφρική περίπου την ίδια περίοδο. Μία διεθνής ομάδα επιστημόνων εικάζει πως οι κατασκευαστές τους διέσχισαν την Ερυθρά Θάλασσα, περπάτησαν την Αραβική Χερσόνησο, όταν οι κλιματικές συνθήκες ήταν ευνοϊκές, και ίσως εγκαταστάθηκαν στην Ασία.

Περισσότερα:

<http://www.enet.gr>

Και το αγγλικό άρθρο:

<http://www.nature.com>

Οι αρχαίοι Βρετανοί έτρωγαν τους νεκρούς και έφτιαχναν κύπελλα από τα κρανία τους

In.gr, 17/02/2011

Ως κανίβαλους παρουσιάζει τους αρχαίους Βρετανούς μία νέα έρευνα που δημοσιεύθηκε την Τετάρτη, σύμφωνα με την οποία έτρωγαν τους νεκρούς και στη συνέχεια έφτιαχναν κύπελλα από τα κρανία τους. Οι ερευνητές του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας του Λονδίνου ανακάλυψαν στη νότια Αγγλία ανθρώπινα οστά ηλικίας 15.000 ετών, τα οποία έφεραν σημάδια κανιβαλισμού, καθώς και κρανία, τα οποία είχαν μετατραπεί σε κύπελλα. Ο μαλακός ιστός των κρανίων, που βρέθηκαν στη σπηλιά Γκούφ στο Τσένταρ Γκορτζ της νοτιοδυτικής επαρχίας Σόμερσετ, είχε καθαριστεί προσεκτικά, είχε κοπεί για να απομακρυνθεί η βάση και τα κόκαλα του προσώπου, ενώ είχαν λειανθεί και οι γωνίες ώστε να δημιουργηθούν κύπελλα ή γαβάθες, όπως αναφέρει η παλαιοντολόγος Σίλβια Μπέλο στην έκθεσή της που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Public Library of Science journal PLoS ONE».

Περισσότερα:

<http://news.in.gr>

Και το αγγλικό άρθρο:

<http://www.nhm.ac.uk>

Σκύλος θαμμένος σαν άνθρωπος

Μαρία Θερμού, Το Βήμα, 02/03/2011

Ένας σκύλος, που έμοιαζε με χάσκι και έζησε περί το 5000 π.Χ. στη Σιβηρία έτρωγε την ίδια τροφή με αυτή των ανθρώπων και, όταν πέθανε, θάφτηκε σαν να ήταν άνθρωπος. Ο σκύλος βρέθηκε θαμμένος σε μία περιοχή κοντά στην λίμνη Βαϊκάλη και, όπως δήλωσε ο Ρόμπερτ Λόζι, αν. καθηγητής Ανθρωπολογίας στο Πανεπιστήμιο της Αλμπέρτα και μελετητής της ταφής «Η πράξη αυτή δείχνει ότι οι άνθρωποι της εποχής εκείνης γνώριζαν ότι είχε ψυχή γι' αυτό και ακολούθησαν ταφικά έθιμα τέτοια, που θα την διασφάλιζαν».

Περισσότερα: <http://www.tovima.gr>

Και το αγγλικό άρθρο:

<http://news.discovery.com>

Στο ΕΣΠΑ το νέο αρχαιολογικό μουσείο

Χανίων

Skai.gr, 24/02/2011

Πραγματικότητα φαίνεται ότι θα γίνει το όνειρο πολλών κατοίκων και φορέων των Χανίων για την ανέγερση του νέου αρχαιολογικού μουσείου της πόλης, ένα έργο που κρίνεται αναγκαίο για την περαιτέρω ανάδειξη και πολιτιστική αναβάθμισή της. Όπως ανακοίνωσε την Πέμπτη το βράδυ ο υπουργός Πολιτισμού Παύλος Γερούλιανος, κατά τη διάρκεια σύσκεψης στο δημαρχείο Χανίων, το έργο ανέγερσης του νέου αρχαιολογικού Μουσείου Χανίων θα ενταχθεί στο ΕΣΠΑ με το ποσό των 20 εκατομμυρίων ευρώ.

[Περισσότερα](#)

New research suggests that early humans were just like us

Past Horizons, 15/02/2011

That human evolution follows a progressive trajectory is one of the most deeply-entrenched assumptions about our species. This assumption is often expressed in popular media by showing cavemen speaking in grunts and monosyllables. The question is; were early humans really that different from us? In a paper published in the latest issue of *Current Anthropology*, archaeologist John Shea of Stony Brook University, shows they were not. The problem, Shea argues, is that archaeologists have been focusing on the wrong measurement of early human behaviour. Archaeologists have been searching for evidence of “*behavioural modernity*”, a quality supposedly unique to *Homo sapiens*, when they should have been investigating “*behavioural variability*,” a quantitative dimension to the behaviour of all living things.

[Περισσότερα](#)

Biological Anthropologists Question Claims for Human Ancestry

New York University, 16/02/2011

“Too simple” and “not so fast” suggest biological anthropologists from the George Washington University and New York University about the origins of human ancestry. In the upcoming issue of the journal *Nature*, the anthropologists question the claims that several prominent fossil discoveries made in the last decade are our human ancestors. Instead, the authors offer a more nuanced explanation of the fossils’ place in the Tree of Life. They conclude that instead of being our ancestors the fossils more likely belong to extinct distant cousins.

[Περισσότερα](#)

Prof. Giovanni Rizza has passed away

It is with great sorrow that the Centro di Archeologia Cretese (University of Catania) communicates the death of one of its founders, Professor Giovanni Rizza, who passed away on 9 February 2011. Rizza had worked in Crete since 1955, and was the director of the excavations at Prinias from 1969 onwards. He had recently published the architecture brought to light on the Patela in two volumes.

Northern hunters slowed down advance of Neolithic farmers

PhysOrg.com, 03/02/2011

One of the most significant socioeconomic changes in the history of humanity took place around 10,000 years ago, when the Near East went from an economy based on hunting and gathering (Mesolithic) to another kind on agriculture (Neolithic). Farmers rapidly entered the Balkan Peninsula and then advanced gradually throughout the rest of Europe.

[Περισσότερα](#)

Human Ancestors Have Identity Crisis

Discovery News, 17/02/2011

The African primate known as Ardi and a couple of other fossil creatures widely regarded as early members of the human evolutionary family -- or hominids, for short -- may really be apes hiding in plain sight, two anthropologists say. Hominid-like traits such as an upright stance and small canine teeth may have evolved independently in some previously excavated ancient apes, raising the possibility that alleged early hominids have been mislabeled, say Bernard Wood of George Washington University in Washington, D.C., and Terry Harrison of New York University.

[Περισσότερα](#)

Πολυάνδριο - Σωτηρία για τους πολεμιστές της Πάρου

Μαρία Θερμού, Το Βήμα, 22/02/2011

Μοναδικού ενδιαφέροντος αρχαίο νεκροταφείο στην Παροικιά της Πάρου, όπου έχουν αποκαλυφθεί δύο πολυανδρία (ομαδικές ταφές) του 8ου π.Χ. αιώνα, αλλά ως τώρα δεν ήταν επισκέψιμο για το κοινό πρόκειται να συντηρηθεί και να αναδειχθεί έπειτα από απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού. Στη θέση Βίτζι και επί του παραλιακού δρόμου βρίσκεται ο αρχαιολογικός χώρος, τα ταφικά μνημεία του οποίου έχουν υποστεί μεγάλες φθορές εξαιτίας της έκθεσής τους στις καιρικές συνθήκες. Με το δεδομένο μάλιστα ότι βρίσκεται δυο-τρία μέτρα κάτω από το επίπεδο της θάλασσας το αρχαίο νεκροταφείο πλημμυρίζει συχνά και μετατρέπεται σε βάλτο, παρά τις αντλίες που λειτουργούν διαρκώς. Μια πολεμική συμπλοκή στην οποία υπήρξαν 140 περίπου νεκροί σήμανε την έναρξη της χρήσης του χώρου. Σύμφωνα με τις τελετουργίες της εποχής τα οστά τους κάρηκαν και στη συνέχεια φυλάχθηκαν σε αμφορείς, που τοποθετήθηκαν όλοι μαζί σε δύο πολυανδρία.

[Περισσότερα](#)

Αρχαιολογικό Μουσείο Ναυπλίου: Ένα μουσείο από το μέλλον

Ματίνα Δεμελή, Έθνος, 16/02/2011

Στο ενετικό επιβλητικό διατηρητέο κτίριο του 1713 στο Ναύπλιο στεγάζεται το παλαιότερο ίσως μουσείο της χώρας. Το Αρχαιολογικό Μουσείο του Ναυπλίου, ύστερα από πολύχρονες εργασίες για την ανακαίνισή του, αποτελεί ένα από τα πιο εκσυγχρονισμένα κτίρια και «φιλοξενεί» όλη την ιστορία της Αργολίδας, με σύγχρονες οθόνες, προτζέκτορα και ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Η επανέκθεση του μουσείου έγινε με σύγχρονη μουσειολογική αντίληψη, καθώς τα εκθέματα – νέα τα περισσότερα – οργανώνονται σε θεματικές ενότητες και πλαισιώνονται κυρίως με νέες σύγχρονες τεχνολογίες. Μέσα από τα εκθέματα που θα δει ο επισκέπτης γίνεται η ανάδειξη των πολιτισμών που άνθησαν στην Αργολίδα από την απώτατη προϊστορία έως την ύστερη αρχαιότητα, σε μια αδιάσπαστη σχεδόν συνέχεια από το 32.000 π.Χ. έως και τον 6ο μεταχριστιανικό αιώνα.

[Περισσότερα](#)

Ελιές και αμπελόφυλλα σε πηγάδι της 3ης π.Χ. χιλιετίας στην Κνωσό

Μαρία Θερμού, Το Βήμα, 22/02/2011

Δύο κουκούτσια ελιάς και το αποτύπωμα ενός αμπελόφυλλου πάνω σε ωμή πλίνθο, ταπεινά ευρήματα αλλά με πολύ μεγάλη σημασία αφού εντοπίστηκαν μέσα σε ένα πηγάδι της 3ης π. Χ. χιλιετίας στην Κνωσό μιλούν με τον τρόπο τους για τον οικισμό αυτής της εποχής και για δύο από τα σημαντικότερα προϊόντα της, την ελιά και την άμπελο. Για τα ευρήματα αυτού του λεγόμενου «ανακτορικού πηγαδιού», βάθους 17, 2 μέτρων αλλά και από ανασκαφές τμήματος του οικισμού της Κνωσού θα μιλήσει την Παρασκευή 25 Φεβρουαρίου ο καθηγητής κ. Gerald Cadogan με θέμα «Η Πρωτομινωική Κνωσός: μερικές νέες σκέψεις» στο σεμινάριο Μινωικής Αρχαιολογικής στην Αρχαιολογική Εταιρεία.

[Περισσότερα](#)

Εγκαταστάσεις της νεολιθικής εποχής εντοπίστηκαν στο νομό Κοζάνης

Καθημερινή, 09/03/2011

Πέντε ημιυπόγειες κατοικίες, που τοποθετούνται χρονικά στην 6η χιλιετία π.Χ., έφεραν στο φως οι ανασκαφές της Λ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων στη θέση Ίσιωμα, στη Μαυροπηγή Εορδαίας του νομού Κοζάνης. Πρόκειται για ορύγματα, διαμέτρου 1,5 μέτρου, που διαμορφώνονταν σε μονόχωρες κατοικίες. Με τις κατοικίες αυτές συνδέονται και 27 λάκκοι, κυκλικοί, ημικυκλικοί και ακανόνιστοι παραλληλόγραμμοι, οι οποίοι φαίνεται πως αποτελούσαν βοηθητικούς χώρους και χώρους εργασιών των κατοικιών. Στην ίδια θέση εντοπίστηκαν και εννέα ταφές, οι πέντε από τις οποίες της νεολιθικής περιόδου. Στα κινητά ευρήματα της ανασκαφής συγκαταλέγεται μονόχρωμη, διακοσμημένη και άβαφη κεραμική, κυρίως αγγεία με λεπτά και μεσαία τοιχώματα. Επίσης, ήρθαν στο φως τριπτά και πελεκητά λίθινα εργαλεία, πήλινα σφοντύλια, οστά με ίχνη επεξεργασίας και δύο ζωόμορφα ειδώλια.

[Περισσότερα](#)

How Neolithic farmers and hunter-gatherers fought for space

TruthDive, 03/12/2010

A new research details a physical model, which can potentially explain how the spreading of Neolithic farmers was slowed down by the population density of hunter-gatherers. Agricultural – or Neolithic – economics replaced the Mesolithic social model of hunter-gathering in the Near East about 10,000 years ago.

Περισσότερα:

<http://truthdive.com>

<http://iopscience.iop.org>

Χάθηκε η Μάχη του Μαραθώνα

Γιώτα Συκκά, Καθημερινή, 18-02-11

Πριν από λίγους μήνες γιορτάσαμε την ιστορική νίκη για τα 2.500 χρόνια από τη Μάχη στον Μαραθώνα, αλλά μια άλλη μάχη συνεχίζεται μέρα με τη μέρα στην ίδια περιοχή χωρίς να βρίσκει χώρο στα τηλεοπτικά δελτία και τα πρωτοσέλιδα. Είναι η μάχη με τη φθορά που έχει συμμάχους την κρατική γραφειοκρατία και αδιαφορία. Η ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων του Μαραθώνα, με την ανάδειξη μνημείων στο πλαίσιο μιας αρχαιολογικής και τουριστικής διαδρομής, όλοι ξέρουν ότι απέτυχε. Η αναβάθμιση της περιοχής μοιάζει περισσότερο με υπόδειξη των μνημείων της. Ακόμη όμως και έτσι, μια βόλτα εκεί είναι μια ευχάριστη ιδέα απόδρασης το Σαββατοκύριακο. Ομως τι θλίψη. Φτάνοντας πρώτα στο Τσέπι, εκείνο το πανάκριβο ύψους οκτώ μέτρων στέγαστρο, με τις τεράστιες γυάλινες επιφάνειες, τις ψηλές ράμπες θέασης που πληρώσαμε όλοι το 2004 προκειμένου να αναδειχθεί το πρωτοελλαδικό νεκροταφείο, προϋπολογισμού 3.320.520 ευρώ, είναι κλειστό!

[Περισσότερα](#)

Origins of Farming in Europe Result of Human Migration and Cultural Change, Study Suggests

ScienceDaily, 22/02/2011

It has long been debated as to whether the transition from a largely hunter-gatherer to an agricultural subsistence strategy in Europe was the result of the migration of farmers from the Near East and Anatolia, or whether this transition was primarily cultural in nature. A new study, co-authored by researchers at University College Cork and the University of Kent suggests that the prehistoric adoption of farming practices in outlying regions of Europe, Scandinavia, the Baltic, European Russia and the Ukraine, was the result of cultural diffusion.

[Περισσότερα](#)

Κατοικημένη εδώ και 50.000 χρόνια η ορεινή Πίνδος

Αγγελιοφόρος, 8/03/2011

Η έρευνα στην Πίνδο επιβεβαιώνει για άλλη μια φορά ότι οι παλαιολιθικοί κυνηγοί τροφοσυλλέκτες στην περιοχή αυτή της Ελλάδας προτιμούσαν να μετακινηθούν μέσω παλαιών κοιλάδων απορροής ή αλπικών πλαγιών που το υψόμετρό τους είναι εντυπωσιακό και ξεπερνά πολύ συχνά τα 2.100 μ. Η ανασκαφική έρευνα που έχει προγραμματιστεί για το 2011 στους παραπάνω χώρους αναμένεται να τεκμηριώσει αρχαιολογικά τις δραστηριότητες των ομάδων αυτών με τον εντοπισμό στρωματογραφημένων αρχαιολογικών ακολουθιών.

[Περισσότερα](#)

Nestor

Το τεύχος του Φεβρουαρίου του περιοδικού *Nestor* (38.2 - 2011) διατίθεται σε ψηφιακή μορφή.

[Φεβρουάριος 2011 \(38.2\)](#)

Ματιά στα αρχαία σπίτια της Πιερίας

Αγγελιοφόρος, 9/03/2011

Το πρόχειρο και το καλό σερβίτσιο, αλλά και η χρήση χειροποίητων χαλιών, ήταν ενταγμένα στην κουλτούρα των κατοίκων της νότιας Πιερίας από τη μυκηναϊκή περίοδο ακόμη. Φως στην καθημερινή ζωή εκείνης της περιόδου ρίχνει για πρώτη φορά η ανασκαφή στην Πηγή της Αρτέμιδος, θέση που βρίσκεται δυτικά της εθνικής οδού, στο ύψος του Πλαταμώνα, με άμεση εποπτεία της περιοχής από τις εκβολές του Πηνειού έως την παραλία του Πλαταμώνα, προσφέροντας έτσι δυνατότητα ελέγχου του σημαντικού περάσματος από τη Θεσσαλία στη Μακεδονία.

[Περισσότερα](#)

Και προϊστορικά σιτοβολώνες η Θεσσαλία Αποστόλης Ζώης, *Η Έρευνα*, 4/03/2011

Στη Θεσσαλία αναπτύχθηκε ένας από τους αρχαιότερους πολιτισμούς της Ευρώπης. Εργαλεία της Παλαιολιθικής περιόδου που βρέθηκαν στη Ροδιά, κοντά στη Λάρισα, χρονολογούνται από 200.000-400.000 χρόνια π.Χ. Άλλα ευρήματα, για παράδειγμα, στην περιοχή της λίμνης Πλαστήρα και στις όχθες του Πηνειού, που χρονολογούνται από το 50000 έως το 30000 π.Χ., τεκμηριώνουν την ανθρώπινη δραστηριότητα κατά τη Μέση Παλαιολιθική εποχή. Με τις ανασκαφές στο σπήλαιο της Θεόπετρας Τρικάλων, διαπιστώθηκε η συνεχής ανθρώπινη παρουσία από την παλαιολιθική έως τη νεολιθική εποχή, η οποία ξεκίνησε με το τέλος των παγετώνων στην Ευρώπη, διήρκεσε από την 7η έως την 4η χιλιετηρίδα π.Χ. και συνδέθηκε, όπως προαναφέρθηκε, με την έναρξη της άσκησης της γεωργίας από τον άνθρωπο. Αυτά αναφέρουν σε σχετική εργασία η Στέλλα Γαλανοπούλου-Σενδουκά, τέως καθηγήτρια στο πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και η Ελένη Κ. Κοντσιώτου τέως επίσης διευθύντρια του Ινστιτούτου Κτηνοτροφικών Φυτών και Βοσκών Λάρισας, οι οποίες εξετάζουν τη γεωργία και τον πολιτισμό στη Θεσσαλία.

[Περισσότερα](#)

Προστασία του Ανάκτορου του Νέστορος *Θάρρος*, 01/03/2011

Με απόφαση του γενικού γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου Τάσου Αποστολόπουλου και μετά τη θετική αξιολόγηση της Διαχειριστικής Αρχής, εντάχθηκε στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) η «Προστασία και ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου του Ανακτόρου του Νέστορος στον Άνω Εγκλιανό της Χώρας. Ο προϋπολογισμός του έργου είναι 400.000 ευρώ.

[Περισσότερα](#)

Ελλάδα και Αίγυπτος, μια γειτονία με πανάρχαιες και ιστορικές ρίζες N. Βατόπουλος, *Καθημερινή*, 19/02/2011

Η επικαιρότητα των ημερών, αφορμή για την αλληλεπίδραση ανάμεσα στους δύο πολιτισμούς Συμβαίνει πάντα, ή έστω πολύ συχνά. Ένα μεγάλο γεγονός γεωπολιτικής σημασίας, όπως η ανατροπή του καθεστώτος στην Αίγυπτο, να στρέφει την προσοχή μας σε πτυχές ιστορικής εξέλιξης που ως τη δεδομένη στιγμή παρέμεναν αφανείς στο ευρύ κοινό. Η αιγυπτιακή κρίση φέρνει σε μας τους Έλληνες αναζωπυρωμένη μια μακρά, συναισθηματική σχέση με τη διαχρονική πορεία του αιγυπτιακού λαού από την αρχαιότητα έως τα πρόσφατα χρόνια. Πέρα όμως από την καλή γειτονία, στις δύο «όχθες» της Μεσογείου, η Ελλάδα και η Αίγυπτος είχαν εδώ και αιώνες αλληλεπίδραση. Ιστορικοί, ερευνητές, μελετητές του αιγυπτιακού πολιτισμού στους αρχαίους χρόνους γνωρίζουν εις βάθος τη σχέση της Αιγύπτου με τον προς Βορράν γείτονά της. Τη μακρά αυτή σχέση μαρτυρούν ευρήματα τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Αίγυπτο και φανερώνουν την επικοινωνία που υπήρχε όχι μόνο με την Κρήτη αλλά και με άλλα μέρη της Ελλάδας. Για τον μη ιστορικό, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η συναίσθηση της Ιστορίας στη μακρά διαδρομή του χρόνου μέσα από τα κανάλια της σύγχρονης επικαιρότητας. Έχει συμβεί αρκετές φορές στο πρόσφατο παρελθόν. Οι περιπτώσεις του Αφγανιστάν, του Καυκάσου, του Ιράκ και τώρα της Αιγύπτου προκαλούν -προσωρινή, έστω- αναζωπύρωση του ενδιαφέροντος της κοινής γνώμης για ιστορική εμβάθυνση. Γίνεται κοινώς αντιληπτή η σχετικότητα των πραγμάτων, αλλά και η συνέχεια μέσω διακυμάνσεων. Για την περίπτωση των ελληνο-αιγυπτιακών σχέσεων στην αρχαιότητα δίνουμε το βήμα σε δύο εξέχοντες ειδικούς, που φωτίζουν ένα κομμάτι Ιστορίας, το οποίο, οι περισσότεροι από εμάς, αγνοούμε:

[Η ανοιχτή «γραμμή» της Κρήτης με τον Νότο](#)
Της Ναννώς Μαρινάτου

[Μια μακράιωνη και αυτονόητη σχέση](#)
Του Βασίλη Ι. Χρυσικόπουλου

Πρωτοελλαδικά αρχαία δίπλα στις καμπάνες των «Αστεριών»

Μαρία Θερμού, *To Βήμα*, 17/02/2011

Ένα νεκροταφείο της 3ης χιλιετίας π.Χ., εργαστηριακές εγκαταστάσεις της ίδιας εποχής για την επεξεργασία μεταλλεύματος και ακόμη αρχαίο νεκροταφείο της Υστερορωμαϊκής περιόδου «κρύβονται» στις τουριστικές εγκαταστάσεις των «Αστεριών» της Γλυφάδας. Ο εντοπισμός τους άρχισε από το 1998 όταν ζητήθηκε η ανακαίνιση ορισμένων κτισμάτων του συγκροτήματος και καθώς οι ανασκαφές συνεχίζονται, φέρνουν στο φως διαρκώς νέα στοιχεία. Το νεκροταφείο της Πρωτοελλαδικής εποχής στις εγκαταστάσεις των Αστεριών είναι ιδιαίτερα σημαντικό καθώς η έκτασή του ως τώρα το φέρνει τρίτο στη σειρά μετά από τα νεκροταφεία της ίδιας εποχής στον Άγιο Κοσμά και στο Τσέπι του Μαραθώνα, όπως λέει η ανασκαφέας κυρία Κωνσταντίνα Καζά. Η δυτική πλευρά του ορίζεται από έναν μεγάλο περίβολο μέσα στον οποίο υπάρχουν μικρές ορθογώνιες ταφές οργανωμένες σε συστάδες, οι οποίες ήταν πλούσιες σε κτερίσματα μεταξύ των οποίων ένα κυκλαδικό ειδώλιο «πτύοσχημο», καθώς και τα κατάλοιπα μάλλινου υφάσματος(!) που βρέθηκαν στην επιφάνεια μίας κεραμίδας. Κοντά στους τάφους μάλιστα βρέθηκε και ένας μεγάλος λάκκος γεμάτος με σπασμένα επί τόπου αγγεία (μπορεί να συγκολληθούν 250), ο οποίος θεωρείται ότι είχε σχέση με τελετουργίες. Ο οικισμός πάντως στον οποίο ανήκε το νεκροταφείο δεν έχει εντοπισθεί αν και πιστεύεται ότι βρίσκεται σε άλλο σημείο του λόφου.

[Περισσότερα](#)

ΙΔΑΙΟ ΑΝΤΡΟ: Τα άγνωστα τάματα της σπηλιάς του Δία

Μαρία Θερμού, *To Βήμα*, 02/03/2011

Όλα τα σπουδαία ευρήματα της μεγάλης ανασκαφής στον Ψηλορείτη του αρχαιολόγου Γιάννη Σακελλαράκη, ο οποίος πέθανε προσφάτως, έρχονται για πρώτη φορά στο φως. Ένα βιβλίο γεμάτο θησαυρούς.

[Περισσότερα](#)

Early humans won at running; Neandertals won at walking

PhysOrg.com, 07/02/2011

New research has compared the performance of the heels of modern-day distance runners to the heels of Neandertals and ancient Homo sapiens. The results show the Neandertals' heels were taller than those of modern humans and Homo sapiens, and more adapted to walking than running over long distances, while those of Homo sapiens were more adapted to endurance running. Assistant Professor of Anthropology, Dr David Raichlen of the University of Arizona in Tucson, and colleagues, found that unlike modern humans, the Neandertal heel was taller would have provided less spring during running, and speculated that the heel probably stabilized the ankle and helped in jumping and walking uphill. In modern humans the heel is lower and stretches the Achilles tendon and increases its ability to act like a spring and reduce the consumption of energy.

[Περισσότερα](#)

Η «Λούσι» περπατούσε όρθια, επιβεβαιώνουν νέα απολιθώματα

Τα Νέα, 11/02/2011

Ο αυστραλοπίθηκος του Αφάρ, ένας από τους αρχαιότερους γνωστούς συγγενείς του ανθρώπου, διάσημος από το απολιθώμα της «Λούσι», είχε ήδη εγκαταλείψει τα δέντρα και ύψωνε πλέον το ανάστημά του στη σαβάνα της Αιθιοπίας. Η θεωρία ότι ο Australopithecus afarensis είχε αποκλειστικά δίποδη βάδιση παρέμενε μέχρι σήμερα αμφιλεγόμενη. Τώρα, όμως, φαίνεται να επιβεβαιώνεται από νέα απολιθώματα, τα οποία δείχνουν ότι τα πόδια αυτού του πρωτόγονου ανθρωπίδη είχαν καμάρα, όπως τα δικά μας.

Περισσότερα:

<http://www.tanea.gr>

<http://www.ethnos.gr>

Και το αγγλικό άρθρο:

<http://www.foxnews.com>

11ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΡΗΤΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Η Οργανωτική Επιτροπή του ΙΑ΄ Κρητολογικού Συνεδρίου σας ενημερώνει για τα εξής:

1. Το συνέδριο θα διεξαχθεί από 21 έως 27 Οκτωβρίου 2011 στην πόλη του Ρεθύμνου. Για τον σκοπό αυτό θα διατεθούν 4 ή 5 αίθουσες στο κέντρο της πόλης, που θα απέχουν μεταξύ τους λιγότερο από 100μ.
2. Το πλήρες πρόγραμμα του Συνεδρίου θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα μας κατά τον μήνα Μάιο. Μαζί μ' αυτό θα αναρτηθούν και οι περιλήψεις των εισηγήσεων.
3. Η διάρκεια κάθε εισήγησης, εξαιτίας του μεγάλου αριθμού τους, ορίστηκε στα 15'. Η συζήτηση θα γίνεται στο τέλος κάθε συνεδρίας.
4. Πληροφορίες σχετικές με το ταξίδι και τη διαμονή των συνέδρων στην πόλη και την ευρύτερη περιφέρεια, δίνονται από το ταξιδιωτικό πρακτορείο Syvrita Travel, (κυρία Δήμητρα Σταθοπούλου, διεύθ. Ηγουμενού Γαβριήλ 36, ΤΚ 74100 Ρέθυμνο, Κρήτη, τηλ. +30 6937863248, +30 28310 30090, fax +30 28310 30091, e-mail: office@syvrita-travel.gr ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.syvrita-travel.gr).
5. Τα έξοδα του ταξιδιού, της διαμονής και της διατροφής θα βαρύνουν αποκλειστικά τους συνέδρους.
6. Από τις ειδικές επιστημονικές επιτροπές, ύστερα από ενδελεχή έλεγχο, εγκρίθηκαν όλες οι εισηγήσεις.
7. Η επικοινωνία για την Οργανωτική Επιτροπή θα γίνεται στο εξής με την κ. Αθηνά Βερνάρδου, στο τηλέφωνο 2831020237 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση libret@otenet.gr ή athina_vernardou@yahoo.gr.

Ρέθυμνο: 16 Φεβρουαρίου 2011

Για την Οργανωτική Επιτροπή

Ο Γενικός Γραμματέας

Γιάννης Μ. Γρυντάκης

Ανακοίνωση-Διακήρυξη της νεοσυσταθείσας Ένωσης Αρχαιολόγων Ελλάδας, «*Ηώς*» (22 Ιανουαρίου 2011)

Την 22α Ιανουαρίου 2011 συνήλθαν σε πρώτη Τακτική Συνέλευση, στα φιλόξενα γραφεία του Πολιτιστικού Ιδρύματος του Ομίλου Πειραιώς, τα μέλη της νεοσυσταθείσας Ένωσης Αρχαιολόγων Ελλάδας, «*Ηώς*». Οι παριστάμενοι αρχαιολόγοι, προερχόμενοι από το δυναμικό του Υπουργείου Πολιτισμού (νυν και Τουρισμού) και από τα Τμήματα Αρχαιολογίας των Ελληνικών Πανεπιστημίων, από ερευνητικά Ινστιτούτα με αντικείμενο την αρχαιολογική —αρχαιογνωστική έρευνα και από πολιτιστικούς φορείς αρχαιολογικών και αρχαιογνωστικών ενδιαφερόντων, καθώς και ανεξάρτητοι μελετητές-αρχαιολόγοι, διαβεβαίωσαν σε ομόφωνη δήλωση την προσήλωσή τους στους σκοπούς και τους στόχους της Ένωσης, όπως αυτοί διατυπώνονται στον Καταστατικό της Χάρτη.

[Περισσότερα](#)

Οι μυκηναϊκές τοιχογραφίες και η σύγχρονη έρευνα

Ζ. Ξεκαλάκη & Π. Ρίγγα, *Αρχαιολογία και Τέχνες*,
04/03/2011

Το κείμενο στοχεύει να παρουσιάσει τα όσα έλαβαν χώρα στο διεθνές συνέδριο με θέμα Mycenaean Wall Paintings in Context, που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 11-13 Φεβρουαρίου, από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών (ASCSA) και το Κέντρο Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας (KERA). Στόχος του συνεδρίου ήταν η παρουσίαση νέων τοιχογραφημάτων από τη Μυκηναϊκή Ηπειρωτική Ελλάδα και συγκεκριμένα από την Πελοπόννησο και τη Βοιωτία.

[Περισσότερα](#)

Αιγέυς – Εταιρεία Αιγαιακής Προϊστορίας
Λητούς 6, 15124 Μαρούσι, Αθήνα
Email: [info\[at\]aegeussociety.org](mailto:info[at]aegeussociety.org), URL: www.aegeussociety.org

Χρειάζεται να εκτυπώσετε το δελτίο αυτό; Παρακαλούμε, σκεφτείτε το περιβάλλον!